
TROJKRITERIÁLNY TEST

Veľkoobchodný relevantný trh č. 5

**VEĽKOOBCHODNÉ SLUŽBY ZOSTAVENIA VOLANIA VO VEREJNEJ
TELEFÓNNEJ SIETI POSKYTOVANÉ V PEVNOM UMIESTNENÍ**

Obsah

1	Úvod.....	2
1.1	Povinnosti Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	2
1.1.1	Legislatívny rámec.....	2
1.1.2	Právna úprava trojkriteriálneho testu.....	7
1.2	Predchádzajúce kolo analýzy veľkoobchodného trhu.....	9
2	Trojkriteriálny test	10
2.1	Predmet trojkriteriálneho testu.....	10
2.2	Zdroje informácií	10
2.3	Definovanie relevantného trhu.....	11
2.3.1	Vecné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 5	11
2.3.2	Územné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 5.....	28
2.4	Kritérium č. 1 - existencia podstatných a trvalých prekážok vstupu	29
3	Záver.....	35
3.1	Záver trojkriteriálneho testu.....	35

Bratislava, november 2015

1 Úvod

1.1 Povinnosti Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

1.1.1 Legislatívny rámec

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) postupoval pri vyhodnocovaní trojkriteriálneho testu na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 5 (predtým veľkoobchodný trh č. 2), ktorý je definovaný ako veľkoobchodné služby zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti poskytované v pevnom umiestnení (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 5“) v súlade s:

a) platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky pre oblasť elektronických komunikácií:

- Zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“)
- Zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“)
- Zákon č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade v znení neskorších predpisov

b) predpismi regulačného rámca Európskej únie pre oblasť elektronických komunikácií:

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení v platnom znení (Prístupová smernica)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby v platnom znení (Smernica o povolení)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v platnom znení (Rámcová smernica)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických

komunikačných sietí a služieb v platnom znení (Smernica o univerzálnej službe)

c) ostatnými príslušnými dokumentmi Európskej komisie:

- Odporúčanie Komisie o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu ex ante v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (2014/710/EU) zo dňa 9.10.2014 (ďalej len „Odporúčanie“)
- Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu ex ante v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby SWD (2014) 298 zo dňa 9.10.2014 (ďalej len „Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam EK o relevantných trhoch“)
- Pokyny Komisie týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby (2002/C165/03) zo dňa 11.07.2002
- Odporúčanie Komisie o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (K(2008)5925) v konečnom znení zo dňa 15.10.2008.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tento zákon upravuje:

- a) podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- b) podmienky na používanie rádiových zariadení,
- c) reguláciu elektronických komunikácií,
- d) práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- e) ochranu elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- f) efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel,

- g) oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam v súvislosti so zriaďovaním a prevádzkovaním elektronických komunikačných sietí,
- h) ochranu súkromia a ochranu spracúvania osobných údajov v oblasti elektronických komunikácií a
- i) pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti elektronických komunikácií.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) je služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov sieťami.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad ako národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií:

- a) vykonáva reguláciu elektronických komunikácií,
- b) zabezpečuje medzinárodné vzťahy v oblasti elektronických komunikácií na úrovni regulačných orgánov, aktívne sa podieľa na činnosti Orgánu európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (ďalej len „orgán európskych regulátorov“),¹ pričom podporuje jeho ciele súvisiace s presadzovaním väčšej koordinácie a konzistentnosti pri regulácii,
- d) chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb,
- e) plní povinnosti podporujúce efektívnu hospodársku súťaž, efektívne investície a inovácie, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, záujmy všetkých občanov členských štátov na území Slovenskej republiky, zodpovedajúci prístup k sieťam, prepojenie sietí a interoperabilitu služieb a chráni slobodu výberu prevádzkovateľa.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad pred prijatím opatrenia, ktoré bude mať značný vplyv na relevantný trh, alebo ak to ustanovuje tento zákon, umožní dotknutým osobám vyjadriť sa k návrhu opatrenia. Lehota na

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 z 25. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a jeho úrad. (Ú.v. EÚ L 337, 18.12.2009).

vyjadrenie je jeden mesiac odo dňa zverejnenia návrhu opatrenia; v zložitých prípadoch môže byť lehota predĺžená najviac na dva mesiace. Ak je to primerané, úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad na účel konzultácií zriadi a spravuje na svojom webovom sídle konzultačné miesto, na ktorom zverejní pravidlá upravujúce postup úradu a dotknutých osôb v procese konzultácií, návrhy opatrení, predložené pripomienky okrem informácií, ktoré sú označené ako predmet obchodného tajomstva a výsledky konzultácií vrátane vyhodnotenia pripomienok.

Podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách výsledky konzultácií, vrátane vyhodnotenia pripomienok, úrad zverejní na konzultačnom mieste do jedného mesiaca od uplynutia lehoty na vyjadrenie podľa odseku 1.

Podľa § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak návrh opatrenia bude mať vplyv na obchodovanie medzi členskými štátmi, úrad po zverejnení výsledkov konzultácií podľa odseku 3 sprístupní tento návrh s odôvodnením Európskej komisii, orgánu európskych regulátorov a národným regulačným orgánom členských štátov v súlade s § 9 ods. 4, ak ide o

- a) určenie relevantných trhov,
- b) postupy analýzy relevantných trhov,
- c) povinnosti prepojenia sietí, interoperability služieb a povinnosti podľa § 26 zákona o elektronických komunikáciách,
- d) uloženie, zmenu alebo zrušenie povinností podľa § 19 až § 23 a § 25 zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa § 10 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách regulačné orgány členských štátov, orgán európskych regulátorov a Európska komisia môžu úradu predložiť pripomienky v lehote do jedného mesiaca, na ktoré úrad v čo najväčšej možnej miere prihliadne.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad je povinný konať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Všetky svoje rozhodnutia, všeobecne záväzné právne predpisy a informácie, ktoré prispievajú k otvorenému a funkčne konkurenčnému trhu, zverejňuje na svojom webovom sídle, a ak tak ustanovuje tento zákon, aj vo vestníku, pričom tieto údaje priebežne aktualizuje.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby,

ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie. Ak sa úrad rozhodne nepostupovať podľa odporúčania Európskej komisie, informuje o tom Európsku komisiu a zdôvodní svoje rozhodnutie. Ak tento zákon neustanovuje inak, úrad prihliada na technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie. Ak technické normy a technické špecifikácie nie sú zverejnené, používajú sa normy prijaté európskymi organizáciami pre normalizáciu. Ak takéto normy nie sú, použijú sa primerane medzinárodné normy alebo odporúčania prijaté Medzinárodnou telekomunikačnou úniou, Európskou konferenciou poštových a telekomunikačných správ, Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu alebo Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií podporuje efektívnu hospodársku súťaž pri poskytovaní sietí, služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb najmä tým, že:

a) zabezpečuje, aby v oblasti elektronických komunikácií, ako aj pri prenose obsahu, nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu efektívnej hospodárskej súťaže,

b) dbá na maximálny prospech užívateľov, najmä užívateľov so zdravotným postihnutím, starších užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami v súvislosti s možnosťou výberu služby, ceny a kvality; zdravotne postihnutým užívateľom sa na účely tohto zákona rozumie držiteľ preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad určí relevantné trhy na základe Európskou komisiou odporúčaného zoznamu relevantných trhov a s ohľadom na geografické podmienky a iné špecifické národné podmienky v súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže.

Podľa § 16 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad môže určiť relevantný trh, ktorý sa líši od trhov definovaných v odporúčaniach a usmerneniach Európskej komisie; takémuto určeniu musia predchádzať konzultácie podľa § 10.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad priebežne dopĺňa alebo mení zoznam relevantných trhov na základe usmernení a odporúčaní Európskej komisie. Zoznam relevantných trhov a jeho zmeny určuje úrad rozhodnutím. Rozhodnutie úrad uverejňuje vo vestníku a vyhlasuje v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia úradu o jeho vydaní.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách cieľom analýzy relevantných trhov je zistiť, či na relevantnom trhu existuje efektívna hospodárska súťaž.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách efektívnou hospodárskou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách významný vplyv na relevantnom trhu má podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Podľa § 17 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách za významný podnik možno považovať podnik s významným vplyvom aj na trhu úzko súvisiacom, ak sú väzby medzi týmito dvoma relevantnými tržmi také, že umožňujú prenesenie vplyvu z jedného trhu na druhý, a tým posilnenie vplyvu podniku na trhu.

Podľa § 17 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri posudzovaní, či ide o významný podnik, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného relevantného trhu, pričom v čo najväčšej možnej miere prihliada na usmernenia na analýzu trhu zverejnené Európskou komisiou.

Podľa § 18 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak je na trhu, ktorý úrad vypustil zo zoznamu relevantných trhov podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách, určený významný podnik, rozhodnutie podľa odseku 1 tohto ustanovenia a rozhodnutia vydané na základe tohto rozhodnutia strácajú platnosť dňom, keď bolo rozhodnutie o zmene zoznamu relevantných trhov vyhlásené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

1.1.2 Právna úprava trojkriteriálneho testu

Podľa Článku 15 Rámцovej smernice „Komisia prijme odporúčanie o príslušných trhoch výrobkov a služieb“, ktoré podľa Prílohy I Rámцovej smernice „identifikuje trhy výrobkov a služieb v elektronickom komunikačnom sektore, ktorých charakteristiky môžu byť také, že oprávňujú uloženie regulačných povinností stanovených v špecifických smerniciach bez vplyvu na trhy, ktoré môžu byť definované v špecifických prípadoch podľa práva hospodárskej súťaže“, pričom dané Odporúčanie je pravidelne prehodnocované.

Komisia prehodnotila predchádzajúce Odporúčanie Komisie o relevantných trhoch z roku 2007 a na základe zmien v súťažných podmienkach na trhoch elektronických komunikácií prijala 9. októbra 2014 nové Odporúčanie o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES

o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len „Odporúčanie“).

V bode 2 preambuly Odporúčania sa uvádza, že podľa článku 15 ods. 1 Rámcovej smernice Európska komisia definuje trhy v súlade s princípmi práva hospodárskej súťaže, a preto sa tieto zásady v tomto odporúčaní využívajú na vymedzenie hraníc trhu výrobkov a služieb v rámci sektora elektronických komunikácií. Cieľom každej regulačnej intervencie ex ante je v konečnom dôsledku získanie výhod pre koncových užívateľov pomocou zabezpečenia udržateľnej efektívnej hospodárskej súťaže na maloobchodných trhoch.

Odporúčanie v bode 22 preambuly odkazuje na vykonanie testu troch kritérií na trhoch, ktoré sú uvedené v prílohe k Odporúčaniam 2003/311/ES zo dňa 11. februára 2003 a v prílohe k Odporúčaniam 2007/879/ES zo dňa 17. decembra 2007, a už sa neuvádzajú v prílohe k tomuto Odporúčaniu, ak sú v súčasnosti regulované s ohľadom na vnútroštátne okolnosti, a to s cieľom posúdiť, či na základe týchto vnútroštátnych okolností tieto trhy ešte stále podliehajú regulácii ex ante.

Medzi trhmi uvedenými v prílohe k Odporúčaniam sa už neuvádza veľkoobchodný relevantný trh zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, keďže už nespĺňa test troch kritérií. Podľa bodu 25 preambuly Odporúčania sa však členské štáty môžu do určitej miery líšiť v rýchlosti očakávaného a predvídateľného vývoja na trhu. Národné regulačné orgány zohľadňujú pri vymedzovaní takéhoto trhu svoje vnútroštátne podmienky.

Odporúčaním sa navrhuje uplatniť test troch kritérií na trhoch, ktoré nie sú uvedené v predmetnom Odporúčaní, ale boli uvedené v Odporúčaní zo dňa 17. decembra č. 2007/879/EC a sú v súčasnosti regulované s cieľom posúdiť, či tieto trhy ešte stále podliehajú regulácii ex ante.

Kritériá posudzované na predmetnom trhu v rámci trojkriteriálneho testu:

1. existencia podstatných a trvalých prekážok vstupu
2. štruktúra trhu nesmeruje k efektívnej súťaži v relevantnom čase
3. samotné uplatnenie právnych predpisov o hospodárskej súťaži nie je postačujúce na adekvátne riešenie zistených zlyhaní trhu.

V prípade nesplnenia niektorého z týchto kritérií na príslušnom relevantnom trhu tento trh nemá byť určený ako trh podliehajúci ex ante regulácii a bude vypustený zo zoznamu relevantných trhov. V opačnom prípade úrad pristúpi k analýze predmetného trhu.

1.2 Predchádzajúce kolo analýzy veľkoobchodného trhu

Úrad na základe predchádzajúceho kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 5 (predtým veľkoobchodný relevantný trh č. 2) určil rozhodnutiami č. 433/OER/2012 zo dňa 30. apríla 2012 a č. 158/PÚ/2012 dňa 27.12.2012 spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len spoločnosť „ST, a.s.“) za podnik s významným vplyvom na veľkoobchodnom relevantnom trhu zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení a uložil jej nasledujúce povinnosti:

- A. Transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách. V rámci tejto povinnosti je spoločnosť ST, a.s. povinná zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle referenčnú ponuku na prepojenie, ktorá musí obsahovať podmienky pre služby veľkoobchodného zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, vrátane podmienok pre CS²/CPS³, a referenčnú ponuku na prístup, ktorý umožní ponúkať účastníku prípojku za veľkoobchodných podmienok na ďalší predaj tretími osobami (ďalej len „WLR⁴“).
- B. Nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o elektronických komunikáciách.
- C. Prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách. Na základe tejto povinnosti je spoločnosť ST, a.s. povinná poskytovať tretím osobám prístup, ktorý umožní poskytovať CS/CPS a WLR.
- D. viesť oddelenú evidenciu podľa § 21 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách.
- E. Regulácie cien podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách v súlade s postupom podľa § 12 ods. 3 písm. c) zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť ST, a.s. je povinná vypočítať cenu za zostavenie volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení tak, ako jej určil úrad v rozhodnutí zo dňa 13. decembra 2012, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien za veľkoobchodnú službu zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti významného podniku v pevnom umiestnení.

² CS - „Carrier selection“- výber podniku individuálnou voľbou čísla vybraného podniku pre jednotlivé volania je možnosť účastníka spoločnosti ST, a.s. vybrať si podnik pre svoje volania, ktoré realizuje voľbou kódu výberu zvoleného podniku, a to pre každé jednotlivé volanie.

³ CPS- Carrier Pre-Selection"- výber podniku predvoľbou čísla vybraného podniku je možnosť účastníka spoločnosti ST, a.s. vybrať si podnik pre svoje volania jednorazovým nastavením, ktoré zabezpečí výber požadovaného podniku pri každom volaní bez dodatočnej činnosti volajúceho. Tieto volania budú automaticky smerované a fakturované vybraným podnikom.

⁴ Wholesale Line Rental

2 Trojkriteriálny test

2.1 Predmet trojkriteriálneho testu

Na základe vyššie uvedeného a v súlade s Odporúčaním, vzhľadom na to, že veľkoobchodný trh zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení bol uvedený v prílohe k Odporúčaniu 2007/879/ES zo 17. decembra 2007, a nie je uvedený v prílohe Odporúčania, úrad pristúpil k vykonaniu trojkriteriálneho testu predmetného trhu za účelom posúdenia, či na základe národných podmienok ešte stále prichádza tento trh do úvahy pre reguláciu ex ante.

Predmetom trojkriteriálneho testu bolo:

1. definovať veľkoobchodný trh č. 5
2. posúdiť súčasný stav na veľkoobchodnom trhu č. 5 a vypracovať trojkriteriálny test
3. na základe vyhodnotenia trojkriteriálneho testu navrhnúť vyňatie veľkoobchodného trhu č. 5 z rozhodnutia, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov podliehajúcich regulácii ex ante, alebo navrhnúť začatie štvrtého kola analýzy predmetného trhu.

2.2 Zdroje informácií

Pri vypracovaní trojkriteriálneho testu na predmetnom trhu úrad vychádzal z Elektronického zberu údajov, z informácií od oslovených podnikov poskytujúcich verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia, z vlastného prieskumu, ako aj z verejne dostupných zdrojov. Údaje do Elektronického zberu údajov majú povinnosť poskytnúť úradu všetky zaevidované podniky. Úrad vychádzal aj z informácií od podnikov, ktoré majú uzatvorenú zmluvu o prepojení verejných telefónnych sietí v pevnom umiestnení s iným podnikom.

V súlade s Odporúčaním cieľom trojkriteriálneho testu na veľkoobchodnom trhu č. 5 bolo zistiť, či na predmetnom trhu je, alebo nie je naďalej opodstatnená regulácia ex ante. Z uvedeného dôvodu a v záujme zistenia skutočného stavu na definovanom trhu úrad oslovil a požiadal o vyjadrenie okrem spoločnosti ST, a.s. aj podniky, ktoré majú uzatvorené zmluvy o prepojení sietí v pevnom umiestnení s iným podnikom a poskytujú službu zostavenia volania v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.

2.3 Definovanie relevantného trhu

Prvým krokom trojkriteriálneho testu bolo definovanie veľkoobchodného trhu č. 5 v národných podmienkach Slovenskej republiky tak z vecného, ako aj z územného hľadiska v časovom rozmedzí od predchádzajúceho kola analýzy a tiež s ohľadom predpokladaného vývoja s uplatnením prístupu zameraného do budúcnosti.

2.3.1 Vecné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 5

Podľa článku 15 Rámcovej smernice „Národné regulačné orgány definujú relevantné trhy podľa národných okolností, najmä relevantné geografické trhy na svojom území podľa princípov práva hospodárskej súťaže“, pričom zohľadnia v čo najväčšej miere Odporúčania Komisie o relevantných trhoch ako aj Pokyny Komisie. Základným východiskom pri definovaní relevantného trhu elektronických komunikácií je teda posledné Odporúčanie Komisie, ako aj Pokyny Komisie týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby zo dňa 11.7.2002.

Relevantné trhy výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúce ex ante regulácii sú trhy určené Rozhodnutím zo 6.10.2015, ktorým sa mení Rozhodnutie z 18.11.2014, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov (ďalej len „rozhodnutie o zozname relevantných trhov“).

Podľa § 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov je relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Vzájomne zastupiteľné tovary sú tovary, ktoré sú zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia.

Vecné vymedzenie relevantného trhu predstavuje vymedzenie z hľadiska jednotlivých výrobkov a služieb, ktoré tvoria daný relevantný trh.

Vecné vymedzenie relevantných trhov začína skúmaním zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu, keďže práve od dopytu na maloobchodnom trhu sa odvíja dopyt na veľkoobchodnom trhu. Služba poskytovaná na veľkoobchodnom trhu je vstupom pre realizáciu vlastnej ponuky služieb na maloobchodnom trhu. Po vymedzení maloobchodného trhu úrad pristúpil k vymedzeniu príslušného veľkoobchodného trhu. Veľkoobchodný trh ako taký, a teda aj zastupiteľnosť produktov a služieb na veľkoobchodnom trhu, sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu.

Vecné vymedzenie súvisiaceho maloobchodného trhu

Pre účely vymedzenia súvisiaceho maloobchodného trhu sa úrad zaoberal zastupiteľnosťou prístupu k verejnej telefónnej sieti za účelom poskytovania odchádzajúcich volaní v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov na základe substitúcie na strane dopytu a na strane ponuky. Tento trh zahŕňa služby všetkých odchádzajúcich volaní poskytovaných v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení – teda do vlastnej siete, do iných národných i zahraničných pevných aj mobilných sietí, na informačné čísla, na čísla služby volanie na účet volaného, na čísla služieb s rozdelením poplatkov, so zvýšenou tarifou ako aj na čísla pre Internet Dial-Up.

Pri posudzovaní zastupiteľnosti na strane ponuky úrad skúmal, prostredníctvom akých sietí sa realizuje prístup k sieti za účelom poskytovania odchádzajúcich volaní v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov. Pri posudzovaní zastupiteľnosti na strane dopytu úrad skúmal možnosti odoberania prístupu k sieti za účelom poskytovania odchádzajúcich volaní v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov.

Za službu prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov úrad považuje prístup, ktorý umožňuje koncovým zákazníkom fyzické pripojenie koncového zariadenia k verejnej telefónnej sieti za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení, pričom poloha koncového bodu sa nemení alebo je zabezpečená technickými, prípadne technologickými prostriedkami na obmedzenie mobility koncového bodu. Poloha koncového bodu je definovaná konkrétnym geografickým číslom. Podľa § 2 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách geografické číslo je číslo z národného číslovacieho plánu, pričom časť jeho štruktúry má geografický význam používaný na smerovanie volaní na fyzické umiestnenie koncového bodu siete.

Úrad zahŕňa do predmetného relevantného trhu nasledovné typy prístupov pre koncových zákazníkov:

A) podľa spôsobu pripojenia:

- analógové prípojky
- digitálne prípojky
 - základný prístup ISDN 2 (Basic Access – BA) na pripojenie individuálnych ISDN účastníkov a malých pobočkových ústrední
 - primárny prístup ISDN 30 (Primary Rate Access – PRA) na pripojenie veľkých pobočkových ústrední
 - prístup 2MBL - na pripojenie veľkých pobočkových ústrední
- širokopásmové prípojky

B) podľa použitej infraštruktúry:

- prístup prostredníctvom metalických sietí
- prístup prostredníctvom optických sietí
- prístup prostredníctvom sietí televíznych káblových rozvodov (CATV)
- prístup prostredníctvom bezdrôtových sietí v pevnom umiestnení (FWA, WiFi)
- prístup prostredníctvom verejných mobilných telefónnych sietí, ak je koncovému užívateľovi obmedzená mobilita služieb.

Verejná telefónna služba v pevnom umiestnení môže byť poskytovaná aj prostredníctvom mobilných sietí, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi poskytovateľom služby technickým alebo technologickým riešením koncového bodu alebo prístupovej siete zrušená alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu.

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. poskytuje svojim bytovým a nebytovým zákazníkom verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia na geografických číslach určených pre služby v pevnom umiestnení tzv. Domáca linka resp. Firemná linka prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete za rovnakých podmienok ako aj prostredníctvom optickej siete FTTH tzv. FiberTel, pričom možnosť poskytnúť službu na konkrétnom mieste pripojenia je pochopiteľne závislá od pokrytia územia sieťami. Pre koncových účastníkov ponúka výhody (pri využití služby prenositeľnosti čísla), na ktoré sú užívatelia pevných liniek zvyknutí.

Podľa názoru úradu poskytovanie verejnej telefónnej služby prostredníctvom služby Domáca/Firemná linka pri dodržiavaní zmluvných a technických obmedzení je z hľadiska ponuky zastupiteľné k poskytovaniu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení inými technológiami.

Na základe vyššie uvedeného úrad dospel k záveru, že verejnú telefónnu službu poskytovanú prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete na pevnom mieste pripojenia, pri dodržaní technických a technologických podmienok pre obmedzenie mobility koncového bodu, považuje tak z hľadiska ponuky, ako aj z hľadiska dopytu za zastupiteľnú k verejnej telefónnej službe prostredníctvom pevnej verejnej telefónnej siete. Podmienkou pôsobenia na predmetnom trhu je, že poloha koncového bodu sa nemení a je definovaná konkrétnym geografickým číslom.

Základnou službou na tomto maloobchodnom trhu je poskytovanie volaní prostredníctvom úzkopásmového prístupu k verejnej telefónnej sieti. Úrad sa pri posudzovaní zastupiteľnosti zaoberal zastupiteľnosťou:

- úzkopásmových a širokopásmových prípojok, ktoré sú používané na prístup k verejnej telefónnej sieti
- prístupu k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení

a prístupu k verejnej mobilnej telefónnej sieti za účelom poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby.

Produktmi relevantného trhu, ktoré sú na danom maloobchodnom trhu navzájom zastupiteľné, sú úzkopásmové pripojenia (analogové a digitálne pripojenia) a širokopásmové pripojenia. Úrad považuje širokopásmové pripojenie prostredníctvom VoIP technológie za úplný substitút k tradičným úzkopásmovým PSTN prípojkám, ktoré sú využívané koncovými užívateľmi na prístup k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení za účelom odoberania verejnej telefónnej služby, pretože z hľadiska spotrebiteľa majú oba typy pripojení takmer identické technické a funkčné charakteristiky a ponuky pre koncových užívateľov sú k dispozícii za konkurenčné ceny.

Služba prístupu a verejná telefónna služba v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov môže byť poskytovaná, ako bolo aj vyššie uvedené, prostredníctvom pevných sietí – klasické PSTN siete a prostredníctvom dátových sietí – VoIP, dôležité je, aby bol zabezpečený obojsmerný prenos hlasu v reálnom čase, bezplatný a nepretržitý prístup k tiesňovým volaniam a aby boli dodržané všetky ustanovenia zákona pre poskytovanie verejnej telefónnej služby.

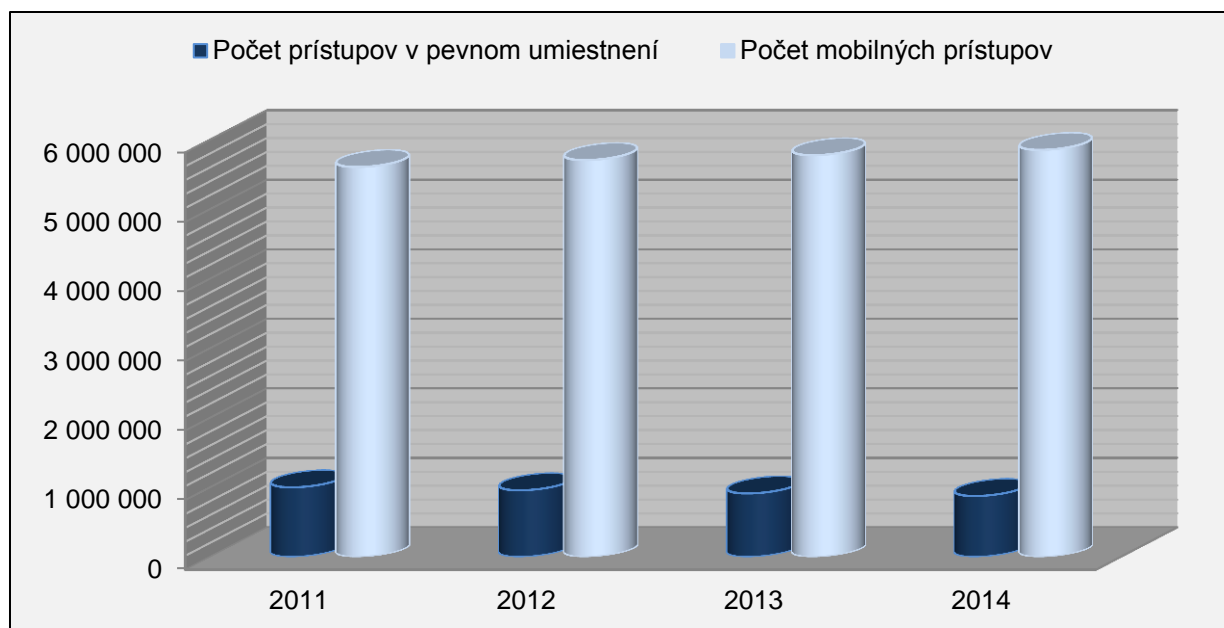
Podnikmi poskytujúcimi prístup k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov môžu byť len podniky, ktoré poskytujú hlasové služby spĺňajúce charakteristiky verejnej telefónnej služby, čiže v prípade poskytovania hlasových služieb prostredníctvom IP protokolu na geografických číslach (pri štandarde verejnej telefónnej služby) poskytovateľ kontroluje kvalitu služieb (QoS) poskytovaných cez IP sieť, teda služba VoIP je manažovaná a podľa § 48 zákona o elektronických komunikáciách musí zabezpečiť každému užívateľovi, ktorý o to požiada, možnosť ponechať si svoje telefónne číslo nezávisle od podniku poskytujúceho službu.

Na maloobchodnej úrovni sa vo väčšom rozsahu začali objavovať nové trendy, ako napr. poskytovanie hlasových služieb prostredníctvom tzv. OTT služieb. Pod pojmom OTT služby rozumieme služby poskytované prostredníctvom internetu za súčasného obchádzania tradičných distribučných kanálov (nemanadžovaný VoIP - volania prostredníctvom nainštalovaných aplikácií, ako Skype, Messenger a pod.). Rozvoj týchto služieb súvisí s rozvojom vysokorýchlostného prístupu na internet. Podľa názoru úradu OTT služby, ako nemanadžovaný VoIP, nie sú plnohodnotnou alternatívou poskytovania odchádzajúcich volaní v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení. Úrad zastáva názor, že hlasovú službu, ktorá je poskytovaná prostredníctvom siete Internet a nemá vlastnosti verejnej telefónnej služby, nie je možné považovať za úplne zastupiteľnú vzhľadom na to, že poskytovatelia OTT služieb pri poskytovaní nemanadžovaného VoIP-u nemajú také práva a povinnosti ako poskytovatelia verejnej telefónnej služby, a teda takéto volania nemajú tie isté vlastnosti ako má verejná telefónna služba. Avšak úrad pripúšťa, že vplyv týchto OTT služieb na poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení sa bude

zvyšovať. Pre koncových užívateľov sú tieto služby atraktívne z toho dôvodu, že je možné ich používať zadarmo, stačí mať prístup k internetu. Technologický vývoj, zvyšujúci sa podiel používania tzv. „smartfónov“ súvisí aj s nárastom používania OTT služieb. Obmedzením však je, že zákazník potrebuje mať zapnuté dátové služby, aby mohol telefonovať. V nadväznosti na uvedené úrad nezahrnul OTT služby na tento relevantný trh.

Úrad pri posudzovaní zastupiteľnosti služieb na súvisiacom maloobchodnom trhu posudzoval aj zastupiteľnosť verejnej mobilnej telefónnej služby. Podľa názoru úradu ide o dva samostatné trhy. Za verejnú mobilnú telefónnu službu je považovaná služba, ktorá je poskytovaná za pohybu a bez prerušenia volania, teda umožňuje tzv. „handover“ medzi jednotlivými základňovými stanicami verejnej mobilnej telefónnej siete, ako aj možnosť využívať medzinárodný roaming v sieti zahraničného operátora. Aj keď obidve služby, verejná telefónna služba v pevnom umiestnení a verejná mobilná telefónna služba, umožňujú hlasové volania, poskytovanie zostavenia volania v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia je viazané domácnosťou alebo sídlom, kanceláriou, či prevádzkou podnikateľa, zatiaľ čo verejná mobilná telefónna služba je viazaná na užívateľa a je mu k dispozícii kdekoľvek sa nachádza, či už doma alebo v zahraničí s využitím medzinárodného roamingu. Jediným obmedzením využívania verejnej mobilnej telefónnej služby na území SR je pokrytie územia sieťou daného operátora, resp. v prípade využívania národného roamingu aj pokrytie územia sieťou poskytovateľa národného roamingu.

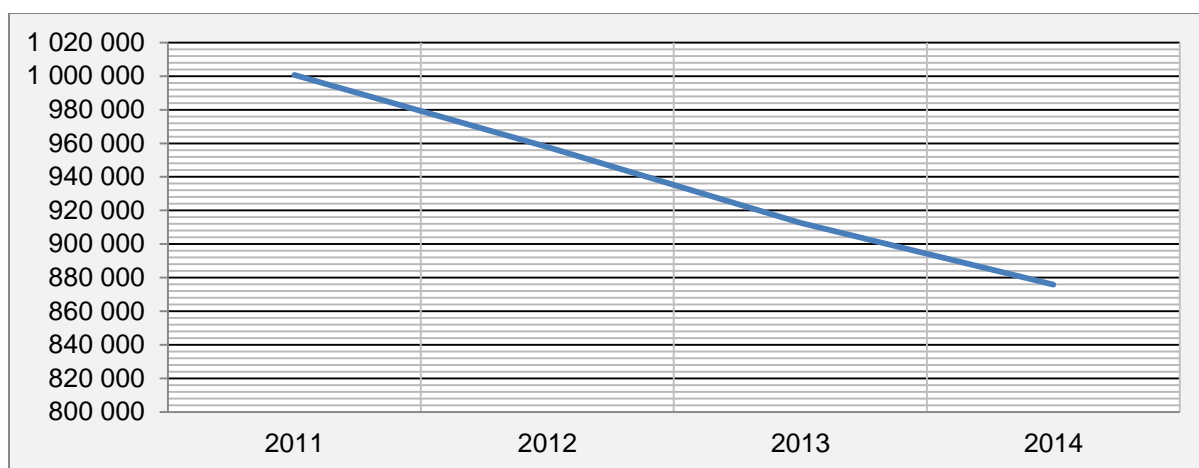
Graf č. 1 - Pomer počtu prístupov koncových zákazníkov k verejnej telefónnej sieti za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a za účelom poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby⁵

⁵ Zdroj Elektronický zber údajov

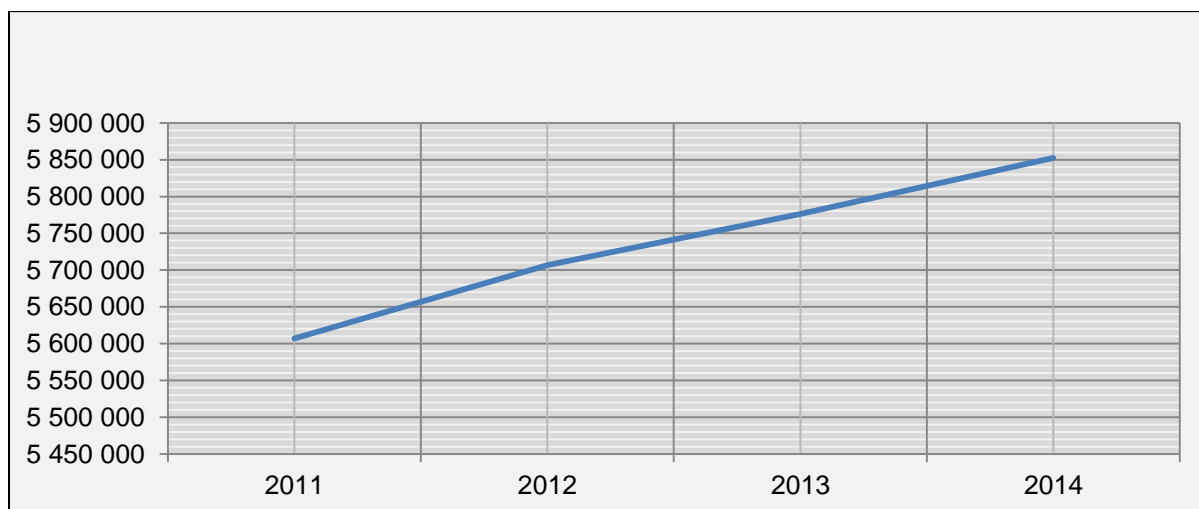
Graf č. 1 zobrazuje pomer počtu prístupov za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a počtu prístupov za účelom poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby. Do kategórie prístup k verejnej mobilnej telefónnej sieti úrad zahrnul počet SIM kariet používaných na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby, čiže pre-paid a post-paid SIM karty. Do tejto kategórie neboli zahrnuté tzv. M2M SIM karty, ktoré sa používajú výhradne na tzv. „machine-to-machine“ komunikáciu.

Graf č. 2 – Počet prístupov k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení

Graf č. 2 znázorňuje vývoj počtu prístupov k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení. V časovom období od roku 2011 až do konca roka 2014 bol zaznamenaný pokles počtu prístupov o 12,55 %.

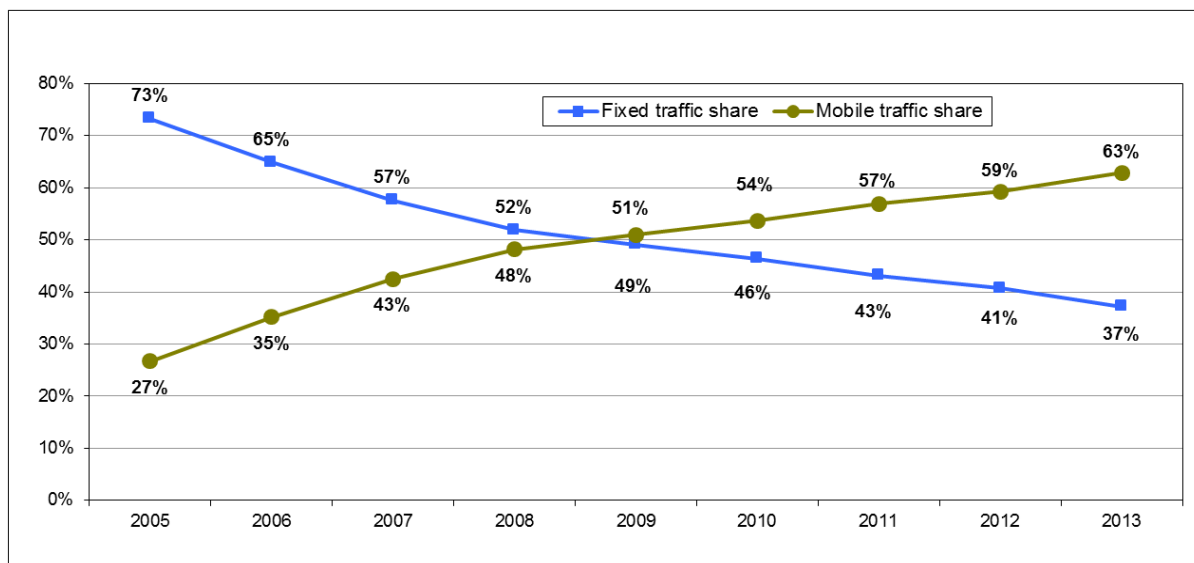
Graf č. 3 – Počet mobilných prístupov k verejnej telefónnej sieti

Graf č. 3 znázorňuje nárast počtu mobilných prístupov k verejnej mobilnej telefónnej sieti. Medzi rokmi 2011 až 2014 bol zaznamenaný nárast počtu prístupov o 4,38 %.

Nielen na Slovensku, ale v rámci celej Európy je vidieť výrazný presun prevádzky z pevnej verejnej telefónnej služby na verejnú mobilnú telefónnu službu. Uvedené zobrazuje graf č. 4.

Graf č. 4 - Vývoj prevádzky verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a verejnej mobilnej telefónnej služby na úrovni EÚ (2005-2013)⁶

Vzhľadom na celkový počet obyvateľov na Slovensku 5,4 milióna bola k 31.12.2014 penetrácia prístupu koncových zákazníkov za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení na úrovni 16,16 % a za účelom poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby na úrovni 107,60 %. Približne 670 000 domácností (viac ako 1/3 z celkového počtu domácností) má zriadenú pevnú linku za účelom využívania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení. Dá sa predpokladať, že jednotliví členovia domácností odoberajú aj verejnú mobilnú telefónnu službu, čiže obe služby sa vzájomne dopĺňajú. Podľa názoru úradu koncoví zákazníci hodnotia tieto služby ako služby samostatné a vnímajú charakteristiky verejnej pevnej telefónnej služby a mobilnej telefónnej služby rôzne. Úrad nemá žiadne signály z trhu o prechode nebytových zákazníkov typu stredné a väčšie firmy, štátna a verejná správa na výhradne verejnú mobilnú telefónnu službu. Z pohľadu do budúcnosti sa nedá predpokladať zásadnejšie rušenie pevných liniek nebytovými zákazníkmi a ich prechod na výhradne verejnú mobilnú telefónnu službu.

Ako bolo už vyššie spomenuté, ide o samostatné trhy, ktoré sa vyvíjali a vyvíjajú samostatne. Vo všeobecnosti prejavy fix-mobilnej substitúcie sa zvyšujú na maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby, avšak podľa názoru úradu

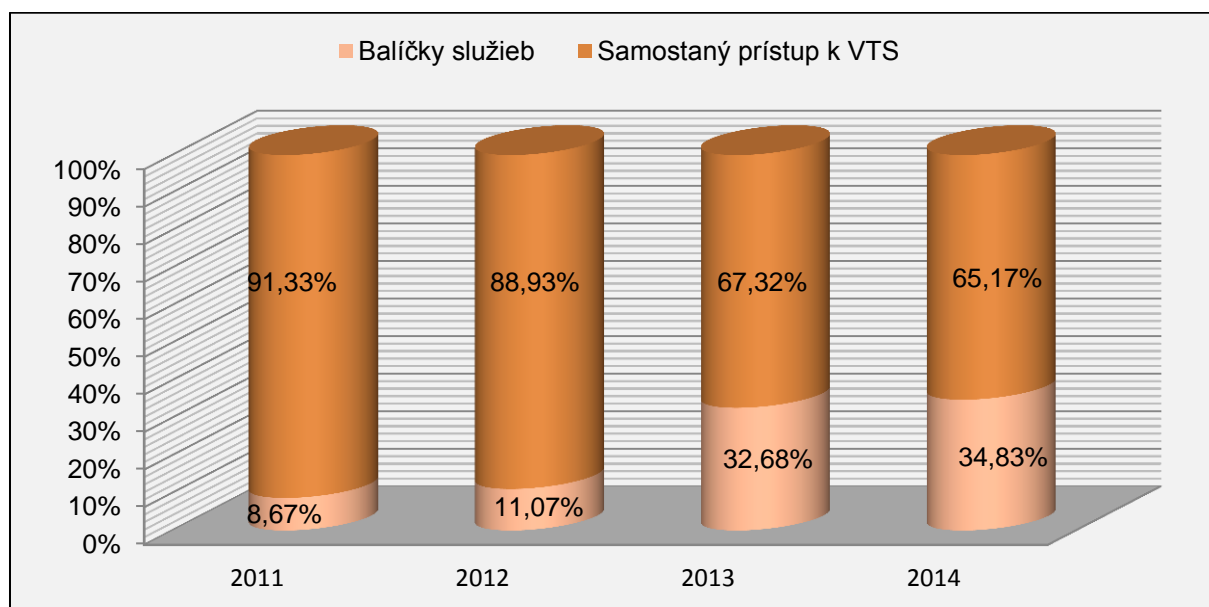
⁶ Zdroj CoCom

verejná telefónna služba v pevnom umiestnení a verejná mobilná telefónna služba nie sú súčasťou toho istého trhu a nie sú úplnými substitútmi.

V súčasnej dobe aj na Slovensku začal prevládať trend poskytovať verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia ako súčasť balíčka služieb. Pod pojmom balíčok služieb rozumieme jednotnú ponuku služieb, ktorá zahŕňa dve a viac služieb. Podstatou balíčkov je, že zákazník pri využívaní služby, ktorá je súčasťou balíčka služieb, zaplatí za túto službu menej, ako keby ju využíval samostatne. Podniky, ktoré ponúkajú balíčky služieb, sa snažia, aby zákazníci využívali čo najviac ich služieb.

Graf č. 5 zobrazuje vývoj podielu prístupov k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, ktoré sú súčasťou balíčkov služieb, a podiel samostatných prístupov k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Graf č. 5 - Vývoj percentuálneho podielu prístupu koncových zákazníkov k verejnej telefónnej sieti, ako súčasti balíčka služieb a samostatného prístupu k verejnej telefónnej službe v pevnom umiestnení

Do balíčka služieb úrad zahrnul poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení ako tzv. doubleplay a tripleplay. Podiel balíčkov služieb má rastúcu tendenciu. V priebehu rokov 2011-2014 stúpol počet zákazníkov, ktorí využívajú balíčky služieb, z 8,67 % na konci roku 2011 na súčasných 34,83 %, čo tvorí medziročný nárast o 26,16 %. Podiel samostatných prístupov klesol od roku 2011 z 91,33 % na konci roka 2014 na 65,17 %. Približne 1/3 pripojení k verejnej telefónnej sieti za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení k 31.12.2014 tvorili pripojenia, ktoré sú súčasťou balíčka služieb.

Poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení spolu s inou službou ako napr. internet, televízia je považované za súčasť trhu.

Vecné vymedzenie veľkoobchodného trhu

Po vymedzení maloobchodného trhu úrad pristúpil k vymedzeniu veľkoobchodného trhu, súčasťou ktorého sú služby určené pre iné podniky, ktoré ďalej poskytujú služby elektronických komunikácií svojim koncovým užívateľom. Podľa § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách podnik je každá osoba, ktorá poskytuje sieť alebo službu; poskytovanie siete alebo služby v oblasti elektronických komunikácií pre tretiu osobu je podnikaním.⁷⁾

Úrad zdefinoval veľkoobchodný relevantný trh č. 5 v rozhodnutí o zozname relevantných trhov nasledovne: veľkoobchodné služby zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti poskytované v pevnom umiestnení. Ide o prenos volania z koncového bodu siete, ktorý je definovaný konkrétnym geografickým číslom a jeho poloha sa nemení, po bod kde sú siete vzájomne prepojené. Za zostavenie volania je pre vymedzenie tohto veľkoobchodného trhu považované len zostavenie takého volania, ktoré je poskytované ako verejná telefónna služba v pevnom umiestnení.

Služba zostavenia volania poskytovaná inému podniku zahŕňa prenos volania z bodu vzniku volania v sieti podniku poskytujúceho zostavenie volania do telefónnej siete iného podniku, pričom tieto dva podniky majú medzi sebou uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí. Podniky poskytujúce zostavenie volania inému podniku sú teda podniky poskytujúce verejnú telefónnu službu prostredníctvom elektronickej komunikačnej siete v pevnom mieste, ktoré majú s iným podnikom uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí.

Úrad do definície trhu zahŕňa aj službu vzniku volania využívanú podnikom pre poskytovanie svojich vlastných maloobchodných služieb volaní, teda vlastné veľkoobchodné dodávky významného podniku a ostatných podnikov.

Podľa názoru úradu neexistuje z hľadiska zastupiteľnosti na strane dopytu a ponuky k službe zostavenia volania v pevnom mieste pripojenia žiaden substitút.

Služba zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení zahŕňa všetky odchádzajúce volania z koncového bodu, ktorého poloha sa nemení a je definovaná konkrétnym geografickým číslom.

Úrad rozdelil volania do nižšie uvedených kategórií a k jednotlivým kategóriám volaní priradil vysvetlenie zúčtovacích vzťahov.

Kategórie volaní

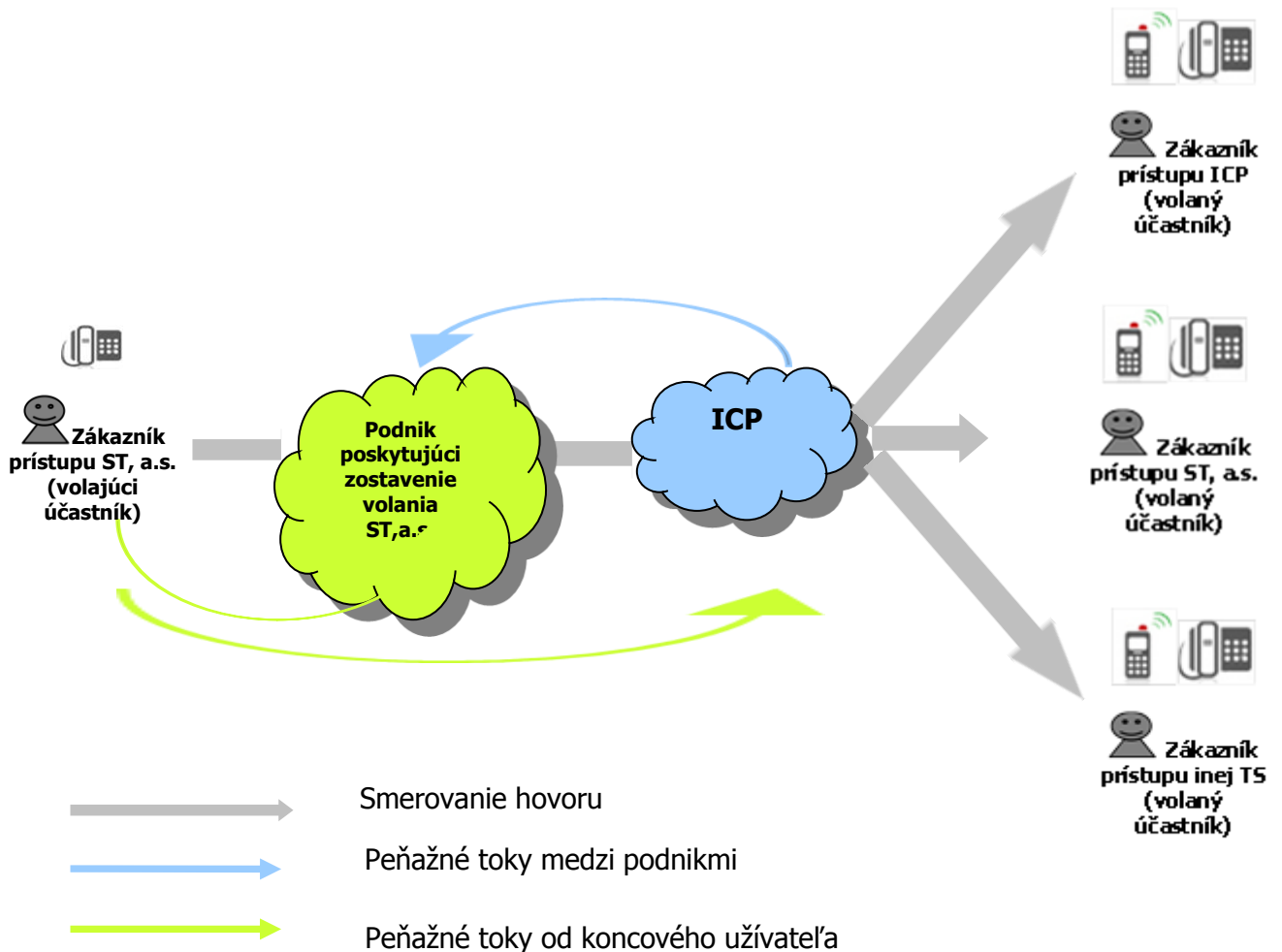
- zostavenie volania prostredníctvom služby CS/CPS

⁷⁾ § 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka

- zostavenie volania na čísla služby volanie na účet volaného ICP⁸⁾
- zostavenie volania na informačné čísla ICP
- zostavenie volania na čísla ICP pre Internet Dial-Up
- zostavenie volania na čísla služieb ICP s rozdelením poplatkov a zvýšenou tarifou
- zostavenie volania na geografické a negeografické čísla, vrátane volaní do zahraničia.

Grafické zobrazenie zúčtovacích vzťahov pri CS/CPS bez WLR je vidieť na obrázku č. 1a, pri WLR na obrázku č. 1b.

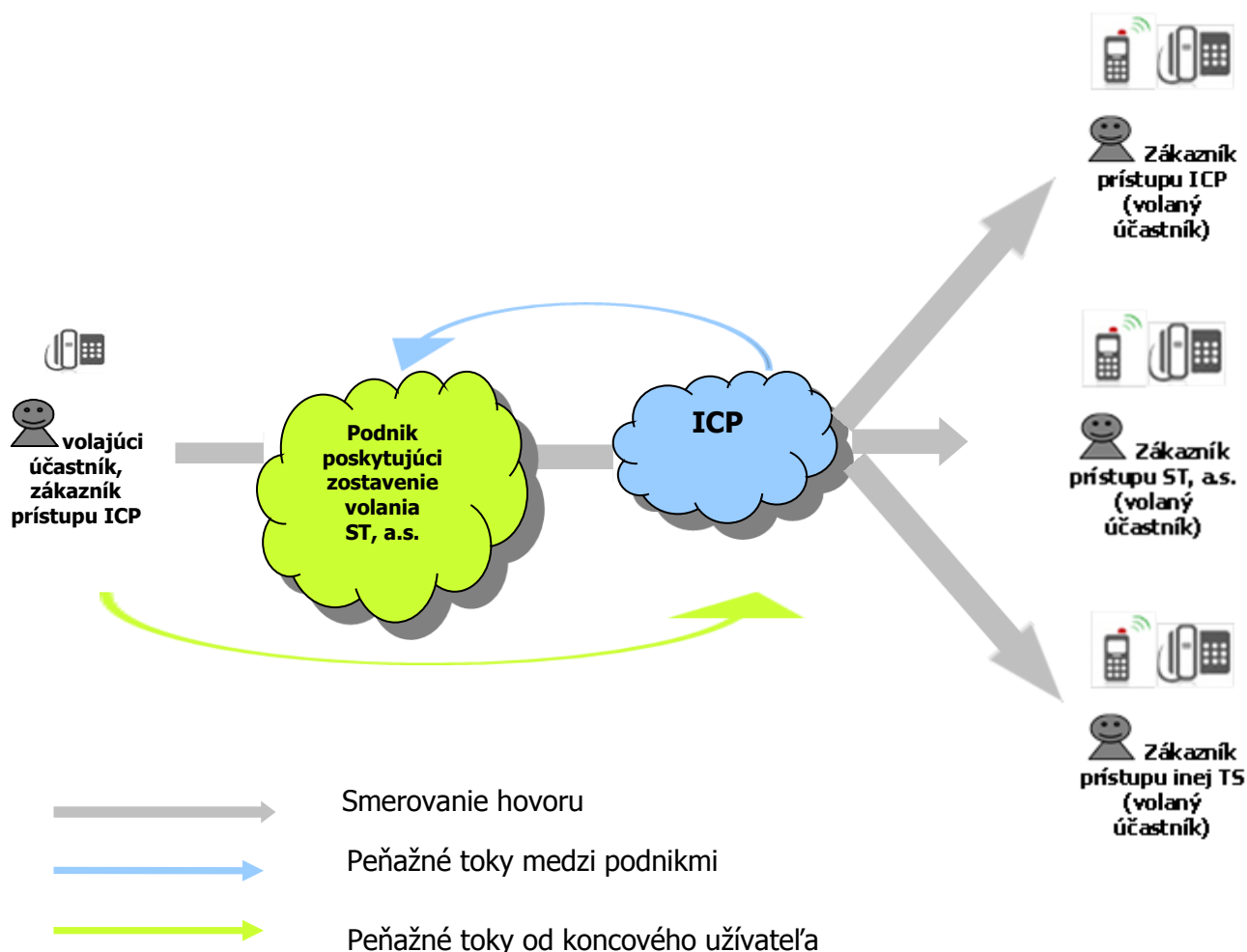
Obrázok č. 1a - Zúčtovacie vzťahy – volania prostredníctvom CS/CPS – základné odchádzajúce volanie

⁸ ICP-podnik, ktorý má s originujúcim podnikom uzavretú zmluvu o prepojení. Originujúci podnik je podnik zostavujúci volanie.

Základné zostavenie volania prostredníctvom služby CS/CPS je poskytnuté, ak si koncový zákazník odoberajúci pripojenie k verejnej elektronickej komunikačnej sieti spoločnosti ST, a.s. vyberie iný podnik (ďalej len „vybraný podnik“) za podnik poskytujúci národné volania (t.j. miestne, medzimestské volania na geografické čísla vrátane volaní na čísla účastníkov mobilných sietí podnikov v SR) a/alebo medzinárodné volania. Výber je možné uskutočniť prostredníctvom individuálnej voľby čísla vybraného podniku – služba CS, alebo prostredníctvom predvoľby čísla vybraného podniku - služba CPS. V takomto prípade platí koncový zákazník jednu faktúru za prístup spoločnosti ST, a.s. a druhú faktúru za uskutočnené volania vybranému podniku.

Obrázok č. 1b - Zúčtovacie vzťahy – pri WLR za zostavenie volaní prostredníctvom CS/CPS – základné odchádzajúce volanie

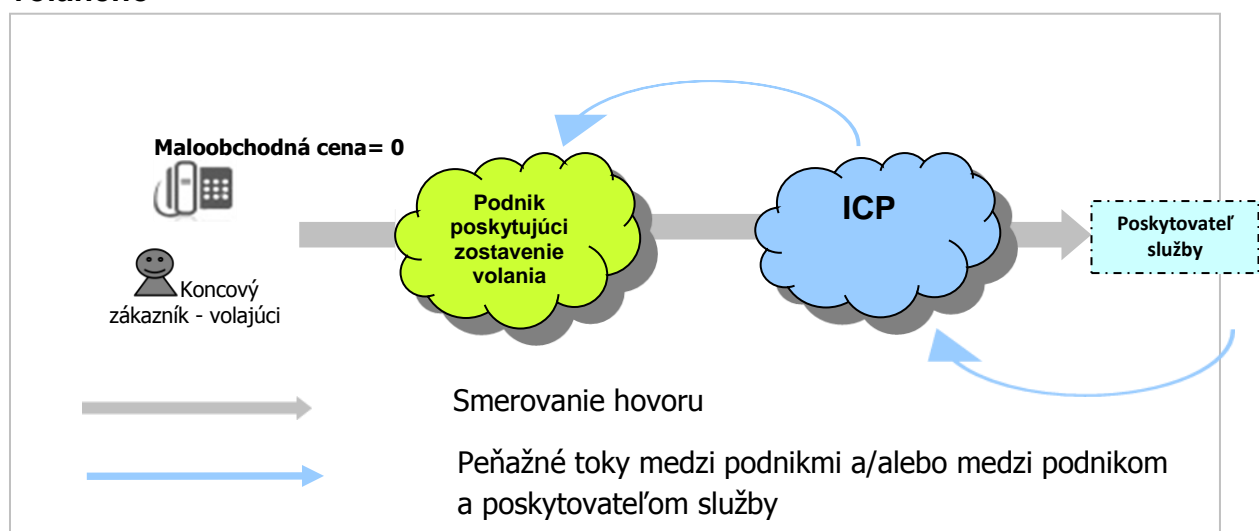
Spoločnosť ST, a.s. ponúka veľkoobchodnú službu veľkoobchodný prenájom účastníckej prípojky - WLR iným podnikom, na základe čoho sú tieto podniky oprávnené poskytovať prístup a verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení svojim koncovým zákazníkom. Účastníckou prípojkou pri WLR je (i) metalické prípojné vedenie alebo (ii) spojenie realizované prostredníctvom FIX GSM technológie spájajúce koncový bod siete a hlavný rozvádzač vo verejnej telefónnej sieti ST, a.s. alebo (iii) optické prípojné vedenie realizované prostredníctvom technológie GPON. Prevádzka odchádzajúcich volaní je štandardne zostavená cez službu výberu podniku formou výberu podniku predvoľbou čísla vybraného podniku, okrem FIX GSM technológie, kde nie je možné aplikovať CPS a preto je využitá forma výberu podniku individuálnou voľbou čísla vybraného podniku pre jednotlivé volania CS. V takom prípade je podnik povinný zabezpečiť aktivovanie CS a vkladanie CPS kódu pred každé volanie.

Pri poskytovaní verejnej telefónnej služby prostredníctvom veľkoobchodného prenájom účastníckej prípojky WLR ICP podnik platí za prenájom účastníckej prípojky a za veľkoobchodné zostavenie volaní prostredníctvom CS/CPS spoločnosti ST, a.s. Koncový užívateľ platí za prístup a za odchádzajúce volania jednu faktúru ICP podniku.

Ďalším typom odchádzajúcich volaní je volanie na čísla služby volanie na účet volaného (tzv. zelené čísla 0800, resp. freephone čísla).

Pri tomto type volaní je výnos poberaný tým podnikom, v sieti ktorého sa číslo nachádza (obrázok č. 2).

Obrázok č. 2 - Zúčtovacie vzťahy pri volaniach na čísla služby volanie na účet volaného

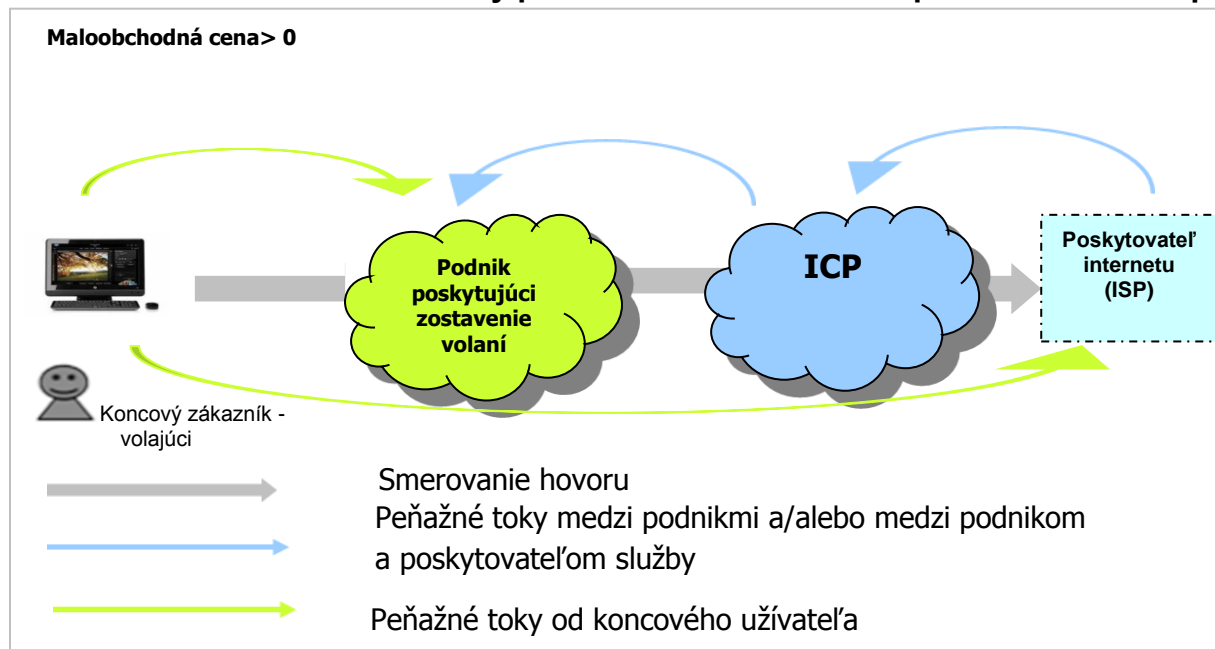

Ako môžeme vidieť na obrázku č. 2 volajúci zákazník pri tomto type volaní neplatí žiadny poplatok za volanie na zelené čísla (freephone čísla). Náklady volania znáša volaná spoločnosť t. j. poskytovateľ služby, ktorý platí ICP podniku za uskutočnené volanie. V tomto prípade sa zúčtovacie vzťahy medzi podnikmi realizujú tak, že ICP podnik platí originujúcemu podniku za službu zostavenia volania na čísla na účet volaného. ICP podnik a poskytovateľ služby môže byť tá istá spoločnosť.

Spôsobom zúčtovania volaní na čísla volanie na účet volaného je tak ako v prvom prípade originačný model, to znamená, že ICP podnik platí za zostavenie volania originujúcemu podniku.

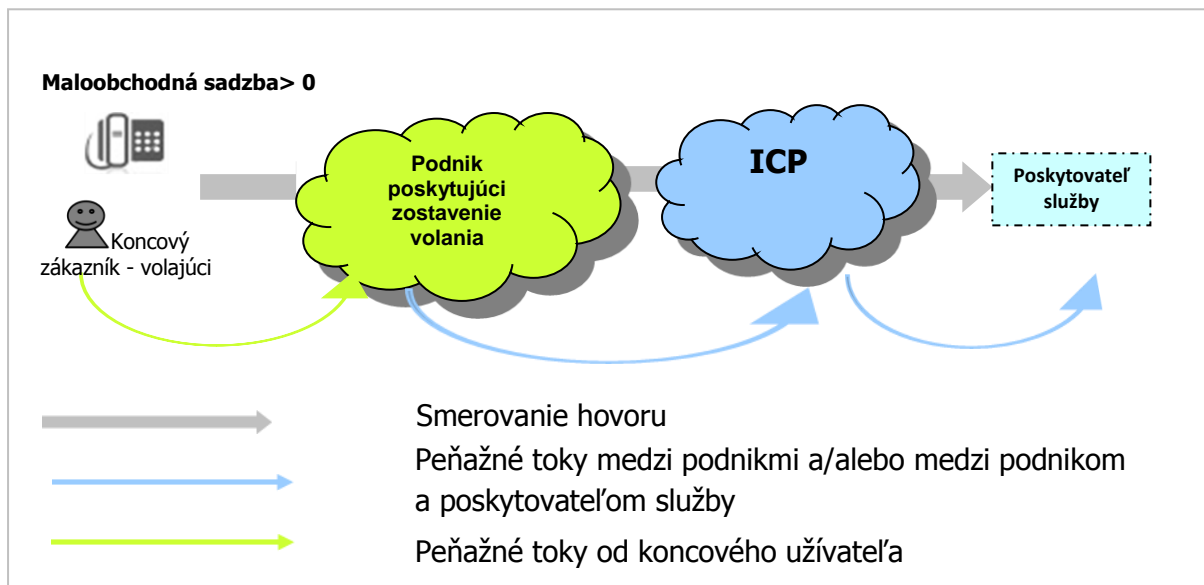
Zúčtovací model používaný v súčasnosti pri zostavení volaní na čísla prepojeného podniku pre Internet Dial-Up nám ilustruje obrázok č. 3. Podnik poskytujúci zostavenie volania poskytuje prenos volania z koncového bodu do elektronickej komunikačnej siete ICP podniku, pričom volaný účastník je číslo pre Dial-Up vo formáte (0) 819 000XY alebo (0) 19XY. Koncový užívateľ platí podniku poskytujúcemu zostavenie volania za pripojenie a poskytovanie hlasových služieb (paušál) a poskytovateľovi internetu platí poplatok za poskytovanie internetu (sekundová tarifikácia). Poskytovateľ služby (ISP) má teda priamy zúčtovací vzťah s koncovým zákazníkom. ICP podnik a poskytovateľ služby ISP môže byť tá istá spoločnosť.

Obrázok č. 3 - Zúčtovacie vzťahy pri volaniach na čísla ICP pre Internet Dial-Up

Obrázok č. 4 nám ilustruje zúčtovacie vzťahy pri volaniach na informačné čísla ICP, pri volaniach na čísla ICP služieb s rozdelením poplatkov (modré čísla) a zvýšenou tarifikou. Do tejto skupiny volaní patria aj služby hlasovania, ako aj volania na audiotexové čísla.

Obrázok č. 4 - Zúčtovacie vzťahy pri volaniach na informačné čísla, čísla služieb s rozdelením poplatkov a zvýšenou tarifou

Podnik poskytujúci zostavenie volania, t. j. poskytujúci koncovému užívateľovi odchádzajúce volania na predmetné čísla, účtuje tomuto koncovému užívateľovi poplatok za uskutočnené volania na tieto čísla. Časť z tohto výnosu zaplatí podnik poskytujúci zostavenie volania ICP podniku, ktorý určitú časť zo svojho výnosu zaplatí poskytovateľovi služby (poskytovateľovi obsahu). Pri veľkoobchodných zúčtovacích vzťahoch operátor zostavenia volania platí poplatok ICP podniku vo výške zodpovedajúceho maloobchodného výnosu zníženého o zmluvne dohodnutý podiel na týchto volaniach, ktorý obsahuje platbu za zostavenie volania. Súčasťou podielu je aj výber platieb za vykonanie maloobchodného odúčtovania a tzv. odplata za riziko nevýberu. Platba za zostavenie volania je len jednou jeho časťou. Ak cieľ volania nie je v sieti ICP podniku, ale v sieti poskytovateľa služby, ktorý je finálnym poskytovateľom obsahu, tak prevádzkovateľ cieľovej siete posúva platbu zníženú o svoj podiel prevádzkovateľovi obsahu.

Takáto forma odúčtovania pri daných typoch volaní sa realizuje formou zúčtovania obvyklou pri ukončovaní volaní (tzv. terminačný model zúčtovania), keďže prevažujúca platba smeruje od podniku zostavujúceho volanie.

Ak by volania na takéto čísla boli zúčtované originačným modelom zúčtovania, podnik poskytujúci zostavenie volania by celý výnos za uskutočnené volania na tieto čísla získaný od koncového užívateľa posunul ICP podniku, ktorý by zaplatil za zostavenie volania podniku poskytujúcemu odchádzajúce volania. Podniku zostavujúcemu volanie rovnako prináleží platba za vykonanie maloobchodného odúčtovania a tzv. odplata za riziko nevýberu, avšak tu sú platby týkajúce sa zostavenia volania účtované transparentne, oddelene od ostatných platobných tokov.

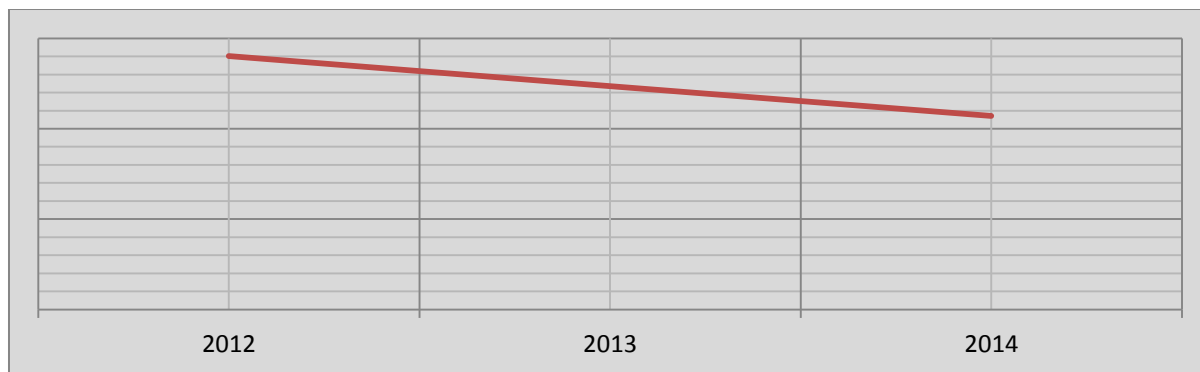
Všetky vyššie uvedené volania, t. j. zostavenie volania CS/CPS, zostavenie volania na čísla služby volanie na účet volaného ICP, na informačné čísla ICP, na čísla ICP pre Internet Dial-Up, na čísla služieb ICP s rozdelením poplatkov a zvýšenou tarifou sú charakterom volania zostavené v rámci prepojenia sietí s iným podnikom –ide teda o zostavenie volaní poskytované inému podniku.

Vzhľadom na to, že úrad do predmetného trhu zahŕňa aj službu vzniku volania využívanú podnikom pre poskytovanie svojich vlastných maloobchodných služieb volaní, teda vlastné veľkoobchodné dodávky významného podniku a ostatných podnikov, je potrebné ako poslednú kategóriu volaní uviesť aj zostavenie volania na geografické a negeografické čísla. Táto kategória volaní zahŕňa volania do vlastnej pevnej siete, volania do národnej cudzej pevnej siete, volania do národných mobilných sietí a volania do zahraničia. Cenu za volanie platí volajúci koncový užívateľ.

Úrad pre celistvú predstavu o situácii na predmetnom trhu vyhodnotil:

- celkové zostavené volania, vrátane samozásobovania
- volania zostavené inému podniku
- volania zostavené prostredníctvom CS/CPS, vrátane volaní poskytovaných v kombinácii s WLR.

Graf č. 6 - Vývoj celkového objemu zostavenej prevádzky

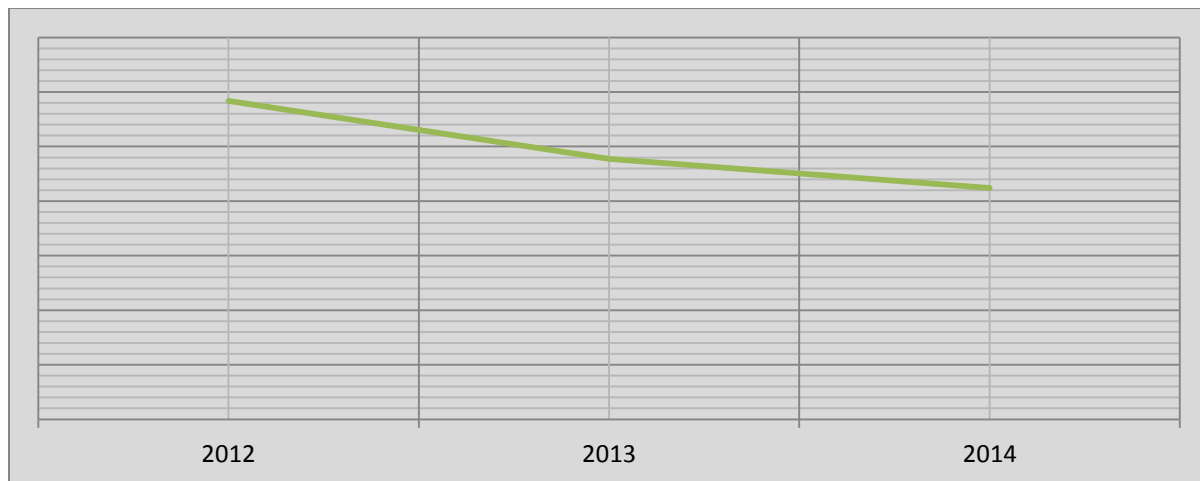

Ako znázorňuje graf č. 6, objem celkovej zostavenej prevádzky má klesajúci charakter. Do celkového objemu zostavenej prevádzky úrad zahrnul odchádzajúce volania na geografické a negeografické čísla, odchádzajúce volania na čísla s pridanou hodnotou, odchádzajúce volania Dial-up, ako aj odchádzajúce volania prostredníctvom služby CS/CPS vrátane volaní poskytovaných v kombinácii s WLR. Celkový pokles odchádzajúcej prevádzky súvisí aj s poklesom pripojení koncových zákazníkov k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení.

Trhový podiel zostavených volaní prostredníctvom služby CS/CPS má takisto výrazne klesajúci trend. Táto kategória volaní zahŕňa aj volania, ktoré vznikli prostredníctvom WLR. Ku koncu roka 2012 bol podiel volaní zostavených prostredníctvom CS/CPS na všetkých zostavených volaniach len 0,82 %. Ku koncu

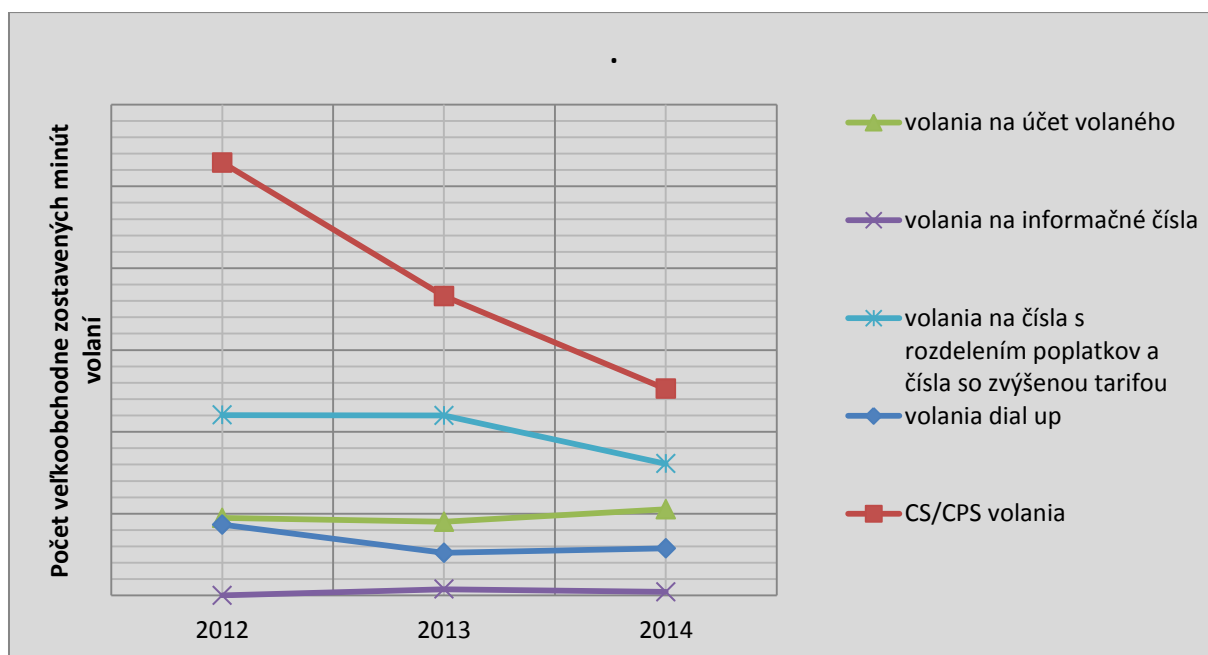
roka 2014 bol podiel volaní zostavených prostredníctvom CS/CPS na všetkých zostavených volaniach len 0,47 %.

Graf č. 7 - Vývoj objemu volaní zostavených inému podniku

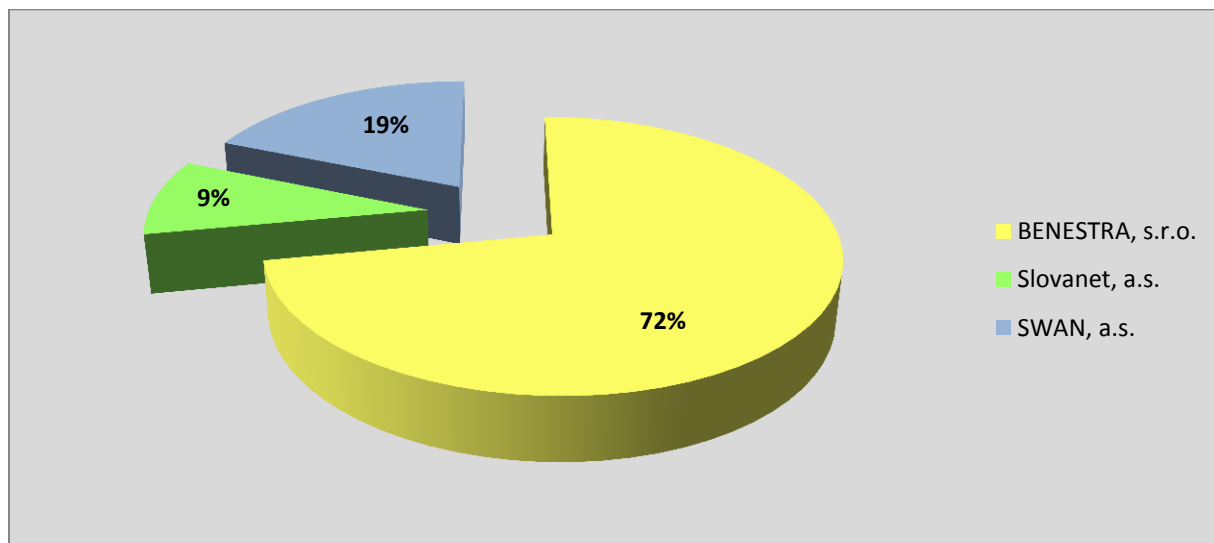
Z grafu č. 7 je vidieť, že objem volaní zostavených inému podniku má takisto klesajúci trend, čo samozrejme súvisí aj s klesajúcim počtom koncových zákazníkov verejnej telefónnej služby v pevnom umiestení.

Graf č. 8 - Objem zostavených volaní inému podniku spoločnosťou ST, a.s.

V súčasnosti je spoločnosť ST, a.s. jediným podnikom poskytujúcim službu CS/CPS na území Slovenskej republiky. V súčasnosti tieto služby odoberajú od spoločnosti ST, a.s. len tri spoločnosti (spoločnosť BENESTRA, s.r.o., spoločnosť Slovanet, a.s. a spoločnosť SWAN, a.s. Tieto spoločnosti odoberali vyššie uvedené služby aj v predchádzajúcom období. Trhové podiely jednotlivých podnikov za rok 2014 znázorňuje graf. č. 9.

Graf č. 9 - Trhový podiel veľkoobchodne zostavených minút jednotlivých podnikov v sieti ST, a.s. prostredníctvom CS/CPS za rok 2014

Najväčší objem zostavených minút od spoločnosti ST, a.s. má spoločnosť BENESTRA, s.r.o., ktorej podiel bol k 31.12.2014 vo výške 72 % z celkových zostavených CS/CPS minút spoločnosťou ST, a.s. Druhý najväčší objem zostavených CS/CPS minút od spoločnosti ST, a.s. mala spoločnosť SWAN, a.s., takmer 19 %. Najnižší podiel mala spoločnosť Slovanet, a.s. a to 9 %. V období medzi rokmi 2012 a 2014 nárast trhového podielu veľkoobchodne zostavených minút prostredníctvom CS/CPS v sieti spoločnosti ST, a.s. zaznamenala len spoločnosť BENESTRA, s.r.o., u zvyšných dvoch spoločností bol zaznamenaný pokles.

Pokles volaní prostredníctvom CS/CPS ovplyvňujú tieto faktory:

- celkový pokles objemu odchádzajúcich volaní v pevných sieťach
- služby na báze CS/CPS sa snažia podniky nahradiť inými službami, ktoré sú prevádzkované na ich vlastných sieťach a teda dokážu zákazníčkovi ponúknuť aj viac rôznorodých služieb
- prechod niektorých zákazníčkov na paušály ST, a.s. so zahrnutým balíčkom volaní (zákazník prestáva využívať službu)
- pokles prevádzky z dôvodu, že zákazník prestáva zadávať kód výberu podniku (pri CS)
- prechod zákazníčkov na služby na báze VoIP (k tej istej alebo inej spoločnosti).

Záujem o poskytovanie verejnej telefónnej služby prostredníctvom prenájmu účastníckej prípojky WLR od spoločnosti ST, a.s. je minimálny. Z celkového počtu pripojení bytových aj nebytových spolu tvorilo pripojenie k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení prostredníctvom WLR k 31.12.2014 len 0,14 %. Z celkového počtu pripojení nebytových zákazníčkov tvorilo pripojenie k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení prostredníctvom WLR len 0,58 %.

2.3.2 Územné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 5

Podľa § 3 ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže priestorový relevantný trh je vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami. Úrad pri územnom vymedzení trhu vychádzal z vecného vymedzenia relevantného trhu.

Predmetná veľkoobchodná služba nie je ponúkaná v jednotlivých územných celkoch, resp. lokalitách za výrazne rozdielnych podmienok.

Vzhľadom na to, že úrad neidentifikoval v rámci územia Slovenskej republiky jednoznačne ohraničené územie, na ktorom by boli súťažné podmienky výrazne odlišné od ostatných lokalít, z geografického hľadiska úrad definoval veľkoobchodný trh č. 5 ako celé územie Slovenskej republiky.

Z geografického hľadiska je relevantným trhom celé územie Slovenskej republiky.

2.4 Kritérium č. 1 - existencia podstatných a trvalých prekážok vstupu

Prvým kritériom trojkritériálneho testu je existencia podstatných a trvalých prekážok vstupu, pri posudzovaní tohto kritéria je potrebné brať do úvahy i možnosť prekonania prekážok vstupu v rámci príslušnej lehoty. Podľa bodu 12 preambuly Odporúčania pokiaľ ide o prvé kritérium, na účely tohto odporúčania sú relevantné dva druhy prekážok vstupu

- a) **štrukturálne prekážky**
- b) **právne alebo regulačné prekážky.**

Štrukturálne prekážky vstupu vyplývajú z prvotných nákladov alebo z podmienok dopytu, ktoré vytvárajú asymetrické podmienky pre etablovaných a nových hráčov, čo brzdí nových hráčov na trhu alebo im bráni vstúpiť na nový trh. Štrukturálna prekážka tohto typu môže vzniknúť napríklad v prípade, keď poskytovateľ vyžaduje sieťový komponent, ktorý nemožno technicky zduplicovať alebo ho možno zduplicovať, no náklady na zduplicovanie sú ekonomicky nevýhodné pre konkurentov.

Úrad zisťoval, či prekážky vstupu a ďalšieho rozvoja na predmetnom trhu sú vysoké, resp. nízke a či existuje možnosť vstupu na trh pre potenciálnych konkurentov. Neexistencia reálnej, či potenciálnej konkurencie by bola významným ukazovateľom toho, že prekážky vstupu na predmetný trh sú významné pre podniky, ktoré by mali záujem poskytovať zostavenie volania v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia.

Úrad zisťoval prítomnosť podstatných a trvalých prekážok štrukturálnej povahy, ktoré bránia vstupu na tento trh, a konštatuje, že takúto prekážku by mohla predstavovať finančná náročnosť vybudovať vlastnú infraštruktúru. Avšak s ohľadom na technologický vývoj, rýchlo postupujúcu konvergenciu sietí a služieb a na uložené povinnosti na ostatných relevantných trhoch úrad konštatuje, že táto prekážka bola odstránená a nebráni vstupu na tento trh. Predpokladom pôsobenia na tomto trhu je prístup ku koncovým zákazníkom za účelom poskytovania zostavenia volania v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení. **Vstup na tento trh nevyžaduje duplicitnú infraštruktúru.** Väčšina prístupov za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení je poskytovaná na vlastnej infraštruktúre podnikov. **Podniky využívajúce vlastnú infraštruktúru len pre poskytovanie služieb prístupu k sieti internet môžu ľahko vstúpiť na trh verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a ponúkať obe služby spolu, teda aj zostavenie volaní v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení aj internet bez potreby vysokých počiatočných nákladov.** Alternatívni operátori nebudujú svoje siete výhradne za účelom verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení. Alternatívni operátori budujú siete lokálne tam, kde je to pre nich rentabilné a kde

majú záujem poskytovať primárne internet, TV a popritom aj verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení.

Okrem poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení prostredníctvom vlastnej siete môžu podniky relatívne ľahko vstúpiť na predmetný trh využitím veľkoobchodných vstupov, ako napr. prístup k dátovému toku bitstream. Ak podnik odoberá veľkoobchodný širokopásmový prístup za účelom poskytovania prístupu k internetu svojim koncovým užívateľom, môže ľahko vstúpiť na maloobchodný trh poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a ponúkať obe služby spolu, teda aj verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení aj internet.

Tabuľka č.1 znázorňuje podniky, ktoré majú uzatvorené zmluvy o prepojení pevných sietí.

Prehľad zmlúv o prepojení sietí v pevnom umiestnení													
	ANTIK Telecom, s.r.o.	DH Telecom s.r.o.	BENESTRA, s. r. o.	Inomanet s.r.o.	IPfon, s.r.o.	Orange Slovensko, a.s.	Slovak Telekom a.s.	Slovanet a.s.	SWAN a.s.	TRNAVATEL, spol. s.r.o.	UPC BROADBAND SLOVAKIA s.r.o.	VM Telecom, s.r.o.	ŽSR – ŽT, o.z.
ANTIK Telecom, s.r.o.			✓				✓						
DH Telecom s.r.o.			✓				✓		✓				
BENESTRA, s. r. o.	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓
Inomanet s.r.o.			✓										
IPfon, s.r.o.			✓				✓						
Orange Slovensko, a.s.			✓				✓	✓	✓				✓
Slovak Telekom a.s.	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Slovanet a.s.			✓			✓	✓		✓				✓
SWAN a.s.		✓	✓			✓	✓	✓					
TRNAVATEL, spol. s.r.o.							✓						
UPC BROADBAND SLOVAKIA s.r.o.			✓				✓						
VM Telecom, s.r.o.			✓				✓						✓
ŽSR – ŽT, o.z.			✓			✓	✓	✓				✓	
Net-connect s.r.o.						✓	✓						
Digitale, spol. s.r.o												✓	
PHOONIO s.r.o												✓	

Tabuľka č. 2 znázorňuje prehľad zmlúv o prepojení sietí v pevnom umiestnení a mobilných sietí

Prehľad zmlúv o prepojení sietí v pevnom umiestnení a mobilných sietí			
	Orange Slovensko, a.s.	Slovak Telekom, a.s.	O2 Slovakia, s.r.o.
BENESTRA, s.r.o.	✓	✓	✓
Orange Slovensko, a.s.		✓	✓
Slovak Telekom a.s.	✓		✓
Slovanet a.s.	✓	✓	
SWAN a.s.	✓	✓	✓
ŽSR – ŽT, o.z	✓	✓	
DH Telecom s.r.o.		✓	✓
Net-connect s.r.o.	✓	✓	✓
UAB Raystorm org.zl.	✓	✓	✓
VM Telecom, s.r.o.		✓	✓
Localcom, s.r.o.		✓	✓

Vo vyššie uvedených tabuľkách úrad uvádza aktuálny prehľad uzatvorených zmlúv o prepojení sietí.

Úrad skúmal ďalej **existenciu skutočnej a potenciálnej konkurencie** na predmetnom trhu, možnosti vstupu nových účastníkov trhu a posúdil prekážky ďalšieho rozvoja konkurencie na predmetnom trhu.

Aktuálne viac ako 50 podnikov poskytuje verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení bytovým a nebytovým zákazníkom. V tabuľke č. 1 a č. 2 je možné vidieť zoznam podnikov, ktoré majú uzavretú zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom. Podniky ako Net-Connect s.r.o., Digitale, spol. s.r.o., UAB Raystorm org.zl., Localcom, s.r.o. a PHOONIO s.r.o. sú nové podniky, majú uzatvorenú zmluvu o prepojení sietí s iným podnikom, avšak k 30.6.2015 neposkytovali verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení pre koncových užívateľov na Slovensku.

Ostatní malí prevádzkovatelia, ktorí poskytujú prístup pre bytových a nebytových zákazníkov k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby, nemajú podpísanú zmluvu o prepojení so žiadnym iným podnikom a verejnú telefónnu službu poskytujú v režime tzv. hostovaných čísel, alebo ako opakovaný predaj. Zavedenie tzv. hostingu čísel, teda možnosti **prepájať siete nepriamo**, čiže dohodnúť sa s iným podnikom na hostovaní svojich čísel u neho a na sprostredkovaní prepojenia s inou sieťou **znižuje obmedzenia z hľadiska nákladov na prepojenie na minimum**. Na Slovensku pôsobí väčšina podnikov s vlastnou vybudovanou sieťou, pre ktoré pridanie verejnej telefónnej služby k dátovým službám predstavuje minimálne náklady, a spolu pokrývajú celé územie Slovenska (dokonca sa násobne prekrývajú).

Viacere podniky uviedli, že z geografického hľadiska poskytujú verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení koncovým zákazníkom **na celom území Slovenska**.

Podľa názoru úradu neexistujú pre koncového zákazníka prekážky pri zmene poskytovateľa verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení vzhľadom na možnosť **preniesť si číslo k inému podniku**. Koncový zákazník si na celom území Slovenska má možnosť vybrať z niekoľkých poskytovateľov verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.

Začiatkom roka 2015 oznámila spoločnosť O2 Czech Republic, a.s., organizačná zložka O2 Slovensko (od 1.5.2015 O2 Business Servis Slovensko, a.s., organizačná zložka O2 Czech Republic, a.s.) svoj zámer začať poskytovať ešte v priebehu tohto roka verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení pre nebytových zákazníkov. **Každoročne pribúda počet podnikov poskytujúcich verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení.**

Ponuky spoločností poskytujúcich verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov sú rozmanité. Úrad si všimol rôzne obchodné stratégie jednotlivých podnikov. Väčšina spoločností má samostatné ponuky pre bytových a nebytových zákazníkov, iné spoločnosti takýmto spôsobom zákazníkov nerozdeľujú. Niektoré spoločnosti sa zameriavajú primárne na nebytových zákazníkov, ktorých ďalej rozdeľujú podľa veľkosti na malých, stredných a veľkých zákazníkov. Spoločnosti, ktoré svoje ponuky primárne zameriavajú na nebytových zákazníkov, často riešia ponuky na základe individuálnych požiadaviek zákazníka.

Poplatky za zostavenie volania v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia si spoločnosti účtujú rôzne. Niektoré spoločnosti si za zriadenie prístupu neúčtujú žiadne poplatky a v poplatku za odchádzajúce volania majú zahrnutý aj poplatok za používanie prístupu. Niektoré spoločnosti výšku poplatkov upravujú v závislosti od dĺžky viazanosti koncového zákazníka. Verejnú telefónnu službu ponúkajú poskytovatelia v rôznych variantoch. Ponuky sa líšia cenou, objemom predplatených minút, ktoré sú ponúkané ako súčasť mesačného paušálu, ale aj cenou, ktorú koncový zákazník zaplatí za odchádzajúce volania po pretelefonovaní voľných minút. Viaceré spoločnosti rozlišujú prevádzku v pevnej sieti na silnú, slabú a víkendovú. Menšie spoločnosti, najmä také, ktoré poskytujú prístup k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov prostredníctvom internetu, už nerozlišujú volania v silnej alebo slabej prevádzke. Všetky spoločnosti ale naďalej rozlišujú volania do pevnej verejnej telefónnej siete a volania do verejnej mobilnej telefónnej siete. Volania z pevnej siete do mobilnej siete sú drahšie ako volania v rámci pevnej siete. Ďalej majú spoločnosti rôzne spoplatnené volania do zahraničia, ktoré majú zaradené do tarifných pásiem.

Koncový užívateľ si môže vybrať základný mesačný program, pri ktorom platí iba za pretelefonované minúty. Niektoré spoločnosti ponúkajú možnosť rozšírenia

tohto základného programu o ďalšie možnosti, napr. zákazník si môže rozšíriť program o volanie do zahraničia, o volania na mobilné čísla a pod. Na druhej strane spoločnosti ponúkajú aj mesačný paušál, v rámci ktorého môže koncový zákazník telefonovať neobmedzene do všetkých sietí, takýto paušál je však za vyššiu cenu.

Niektoré spoločnosti ponúkajúce balíčky služieb poskytujú možnosť zľavy v prípade objednávky balíčka služieb. Balíček služieb si koncový zákazník môže vyskladať podľa vlastných potrieb. Ak napríklad potrebuje viac telefonovať, dá prednosť balíčku, ktorý popri iných službách ponúka čo najviac voľných minút. Jednotlivé ponuky závisia od obchodnej stratégie konkrétneho poskytovateľa. Pri poskytovaní verejnej telefónnej služby ako súčasť balíčka služieb je však potrebné mať na zreteli, že hoci koncoví zákazníci majú možnosť využívať verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení, nie všetci ju aj aktívne využívajú. Treba tiež pripomenúť, že väčšina prevádzkovateľov verejnej telefónnej siete v pevnom umiestnení považuje poskytovanie hlasových služieb ako doplnkovú, prípadne pridruženú službu k iným ponúkaným službám.

V súvislosti s vyššie uvedeným úrad zastáva názor, že **koncový užívateľ, ktorý má záujem o odoberanie verejnej telefónnej služby si môže vybrať z viacerých samostatných ponúk, ako aj z ponúk v balíčku služieb** predávaných spolu s ďalšou službou a výber podniku, ktorý mu bude zostavenie volania v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom mieste pripojenia závisí len od jeho subjektívneho rozhodnutia.

Úrad ďalej skúmal existenciu **trvalých a podstatných prekážok vstupu právnej a regulačnej povahy**. Na rozdiel od štrukturálnych prekážok, právne alebo regulačné prekážky vstupu nie sú dôsledkom vývoja ekonomických podmienok.

Podľa bodu 13 preambuly Odporúčania právne alebo regulačné prekážky sú dôsledkom legislatívnych, administratívnych alebo iných opatrení, ktoré majú priamy účinok na podmienky vstupu a/alebo na postavenie operátorov na príslušnom trhu. Príkladom právnych alebo regulačných prekážok brzdiacich vstup alebo brániacich vstupu na trh je obmedzenie počtu podnikateľských subjektov, ktoré majú prístup k spektru na poskytovanie základných služieb. Inými príkladmi právnych alebo regulačných prekážok sú cenové kontroly alebo iné opatrenia týkajúce sa cien, zavedené pre podnikateľské subjekty, ktoré vplývajú nielen na vstup, ale aj na postavenie podnikateľských subjektov na trhu. Právne alebo regulačné prekážky, ktoré možno pravdepodobne odstrániť v príslušnom časovom období, by sa za bežných okolností nemali v zmysle prvého kritéria považovať za prekážku vstupu.

Najdôležitejšie právne prekážky vstupu, ktoré môžu existovať na trhoch elektronických komunikácií:

- povinnosť získať administratívne povolenie ako podmienku vstupu na trh elektronických komunikačných služieb
- obmedzenia a podmienky, ktoré sa viažu na využívanie frekvenčného spektra.

Vzhľadom na to, že na vstup na trh veľkoobchodných služieb zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti poskytovaných v pevnom umiestnení sa nevyžaduje žiadne administratívne povolenie, nie je na poskytovanie predmetných služieb nevyhnutne potrebné využívať pridelené frekvencie a tak v súčasnosti neexistujú žiadne prekážky právnej alebo regulačnej povahy, ktoré by bránili novým súťažiacim vstúpiť na predmetný trh.

3 Záver

3.1 Záver trojkriteriálneho testu

V rámci tohto kritéria úrad posudzoval dva druhy prekážok vstupu:

- a) štrukturálne prekážky
- b) právne alebo regulačné prekážky.

Úrad zhromaždil a preskúmal všetky dostupné relevantné údaje a podklady na účely posúdenia, či na základe prevládajúcich národných podmienok má veľkoobchodný trh č. 5 naďalej podliehať regulácii ex ante, a pri vyhodnotení jednotlivých ukazovateľov v rámci prvého kritéria dospel k týmto záverom:

❖ **Vstup na tento trh nevyžaduje duplicitnú infraštruktúru.**

V Odporúčaní o relevantných trhoch sa uvádza, že štrukturálna prekážka môže existovať tam, kde poskytovanie služby vyžaduje časť siete, ktorú nie je možné technicky duplikovať, resp. je ju možné zduplikovať, ale je to nevýhodné z ekonomického hľadiska. S ohľadom na technologický vývoj, rýchlo postupujúcu konvergenciu sietí a služieb a na uložené povinnosti na ostatných relevantných trhoch úrad konštatuje, že táto prekážka nebráni vstupu na tento trh. Vstup na tento trh nevyžaduje duplicitnú infraštruktúru. **Okrem poskytovania prístupu k vlastnej sieti** v pevnom umiestnení môžu podniky relatívne ľahko vstúpiť na súvisiaci trh poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení **využitím veľkoobchodných vstupov** ako napr. veľkoobchodný prenájom účastníckej prípojky WLR, uvoľnený prístup, alebo prístup k dátovému toku bitstream. Ak podnik odoberá veľkoobchodný širokopásmový prístup za účelom poskytovania širokopásmového prístupu svojim koncovým užívateľom, môže ľahko vstúpiť na trh poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a ponúkať obe služby spolu, teda aj verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení aj internet.

❖ **Na trhu existuje reálna konkurencia.**

V súčasnosti verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení poskytuje viac ako 50 podnikov. Celkovo 18 podnikov má uzatvorenú zmluvu o prepojení svojej elektronickej komunikačnej siete v pevnom umiestnení s iným podnikom, pričom 4 z nich neposkytujú verejné telefónne služby v pevnom umiestnení na území Slovenska. Ďalšie podniky poskytujú verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení v režime tzv. hostovaných čísel, alebo ako opakovaný predaj. **Služby zostavenia volania inému podniku je poskytovaná na základe zmluvy o prepojení sietí.**

❖ **Celonárodné poskytovanie prístupu**

Viacere podniky uviedli, že z geografického hľadiska poskytujú verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení koncovým zákazníkom na celom území Slovenska.

❖ **Na trhu existuje potenciálna konkurencia.**

Väčšina prístupov za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení je poskytovaná na vlastnej infraštruktúre podnikov. Podniky využívajúce aktuálne vlastnú infraštruktúru len pre poskytovanie služieb prístupu k internetu môžu ľahko vstúpiť na maloobchodný trh prístupu za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení a ponúkať obe služby spolu, teda aj verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení aj internet. Akýkoľvek regionálni a lokálni poskytovatelia dátových služieb predstavujú potenciálnych konkurentov a môžu začať poskytovať verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení bez potreby vysokých investičných nákladov. V súčasnej dobe na Slovensku poskytuje širokopásmový prístup k internetu koncovým zákazníkom takmer 800 podnikov, ktoré celkovo poskytujú viac ako 1 200 000 prístupov k internetu. Rovnako podniky poskytujúce mobilný prístup môžu využiť svoju mobilnú sieť aj na poskytovanie pevného prístupu s pomerne malými nákladmi (ako spoločnosť Orange Slovensko, a.s. so službami Domáca linka/Firemná linka).

❖ **Na trh vstupujú nové podniky.**

Z pohľadu do budúcnosti na trh stále vstupujú ďalšie podniky, ktoré majú záujem poskytovať zostavenie volania svojim koncovým zákazníkom v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení. Na Slovensku pôsobí veľa podnikov s vlastnou vybudovanou sieťou, pre ktoré pridanie verejnej telefónnej služby k iným poskytovaným službám, ako internet, TV predstavuje minimálne náklady a spolu pokrývajú celé územie Slovenska (dokonca sa násobne prekrývajú).

❖ **Priame prepojenie podnikov nie je potrebné.**

Zavedenie tzv. hostingu čísel, teda možnosti **prepájať siete nepriamo**, čiže dohodnúť sa s iným podnikom na hostovaní svojich čísel u neho a na sprostredkovaní prepojenia s inou sieťou, **znižuje obmedzenia z hľadiska nákladov na prepojenie na minimum.**

❖ **Jednoduchý prechod od jedného poskytovateľa verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení k inému poskytovateľovi**

Podľa názoru úradu neexistujú pre koncového zákazníka prekážky pri zmene poskytovateľa verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení vzhľadom na možnosť preniesť si číslo k inému podniku. Koncový zákazník si na celom území Slovenska má možnosť vybrať z niekoľkých poskytovateľov verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.

❖ **Rozsah a rozmanitosť poskytovaných produktov koncovým zákazníkom**

Bytoví aj nebytoví zákazníci majú možnosť si podľa svojho subjektívneho rozhodnutia vybrať poskytovateľa zostavenia volania v rámci poskytovania verejnej telefónnej služby. Bytoví aj nebytoví zákazníci majú možnosť sa rozhodnúť, či budú odoberať verejnú telefónnu službu ako samostatnú ponuku alebo ako balíček služieb v kombinácii s inou službou (internet, TV). Ponuky spoločností poskytujúcich prístup

k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení pre koncových zákazníkov sú rozmanité, odzrkadľujú rôzne obchodné stratégie. Niektoré spoločnosti, ktoré sa primárne zameriavajú na nebytových zákazníkov, často riešia ponuky na základe individuálnych požiadaviek zákazníka.

❖ **Klesajúci dopyt po zostavení volaní prostredníctvom CS/CPS vrátane poskytovania zostavenia volaní v kombinácii s WLR**

Úrad predpokladá, že dopyt po veľkoobchodnom zostavení volaní CS/CPS sa bude naďalej znižovať najmä z dôvodu prechodu na IP siete.

❖ **OTT a verejná mobilná telefónna služba**

Napriek tomu, že OTT služby a verejná mobilná telefónna služba nie sú súčasťou predmetného trhu, úrad pripúšťa, že prejavy fix-mobilnej substitúcie sa zvyšujú na maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby. Takisto sa vyvíjajú nové trendy ako používanie aplikácií, napr. Skype, Messenger a iných OTT služieb na poskytovanie hlasových služieb, a teda aj vplyv týchto OTT služieb na poskytovanie verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení sa bude zvyšovať. Rast používania OTT služieb samozrejme súvisí s dostupnosťou prístupu k internetu. Pre koncových užívateľov sú tieto služby atraktívne z toho dôvodu, že je možné ich používať zadarmo, stačí mať prístup k internetu. Technologický vývoj, zvyšujúci sa podiel používania tzv. „smartfónov“ súvisí aj s nárastom používania OTT služieb. Obmedzením však je, že zákazník potrebuje mať zapnuté dátové služby, aby mohol telefonovať.

Takisto poskytovanie volaní prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej služby má určitý vplyv na zostavenie volaní v rámci verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení.

❖ **Rastúci vplyv balíčkov služieb**

V súčasnej dobe aj na Slovensku začal prevládať trend poskytovať verejnú telefónnu službu v pevnom mieste pripojenia ako súčasť balíčka služieb. Podstatou balíčkov je, že zákazník pri využívaní služby, ktorá je súčasťou balíčka služieb, zaplatí za túto službu menej, ako keby ju využíval samostatne. Úrad predpokladá, že v budúcnosti sa bude dopyt po samostatnom poskytovaní verejnej telefónnej služby znižovať.

Úrad ďalej skúmal existenciu trvalých a podstatných prekážok vstupu právnej a regulačnej povahy. Na rozdiel od štrukturálnych prekážok, právne alebo regulačné prekážky vstupu nie sú dôsledkom vývoja ekonomických podmienok.

Právne a regulačné prekážky sú dôsledkom legislatívnych, administratívnych alebo iných opatrení, ktoré majú priamy účinok na podmienky vstupu a postavenie operátorov na príslušnom trhu. Príkladom právnych alebo regulačných prekážok brzdiacich vstup alebo brániacich vstupu na trh je obmedzenie počtu podnikateľských subjektov, ktoré majú prístup k spektru na poskytovanie základných služieb. Právne alebo regulačné prekážky, ktoré možno pravdepodobne odstrániť

v príslušnom časovom období, by sa za bežných okolností nemali v zmysle prvého kritéria považovať za prekážku vstupu.

Najdôležitejšie právne prekážky vstupu, ktoré môžu existovať na trhoch elektronických komunikácií:

- povinnosť získať administratívne povolenie ako podmienku vstupu na trh elektronických komunikačných služieb
- obmedzenia a podmienky, ktoré sa viažu na využívanie frekvenčného spektra

Vzhľadom na to, že na vstup na veľkoobchodný trh č. 5 sa nevyžaduje žiadne administratívne povolenie, nie je na poskytovanie predmetných služieb nevyhnutne potrebné využívať pridelené frekvencie a tak v súčasnosti neexistujú žiadne prekážky právnej alebo regulačnej povahy, ktoré by bránili novým súťažiacim vstúpiť na predmetný trh.

Záver: Úrad pri vyhodnocovaní trojkriteriálneho testu zistil, že na predmetnom trhu **neexistujú trvalé a podstatné štrukturálne prekážky vstupu a ďalšieho rozvoja ani žiadne trvalé a podstatné prekážky právnej alebo regulačnej povahy**, ktoré by bránili alebo znemožňovali novým súťažiteľom vstup na veľkoobchodný trh zostavenia volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení

Podľa bodu 17 preambuly Odporúčania jednotlivé kritéria testu by sa mali uplatňovať kumulatívne, tzn. nesplnenie jedného z nich má za následok to, že určený trh viac neprichádza do úvahy pre reguláciu ex-ante.

Úrad na základe posúdenia stavu na predmetnom relevantnom trhu dospel k záveru, že prvé kritérium trojkriteriálneho testu, a to **existencia podstatných a trvalých bariér vstupu na veľkoobchodnom trhu č. 5 nie je splnené**, a preto upustil od posudzovania zvyšných dvoch kritérií trojkriteriálneho testu.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad priebežne dopĺňa alebo mení zoznam relevantných trhov na základe usmernení a odporúčaní Európskej komisie. Zoznam relevantných trhov a jeho zmeny určuje úrad rozhodnutím. Rozhodnutie úrad uverejňuje vo vestníku a vyhlasuje v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia úradu o jeho vydaní.

Podľa § 18 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak je na trhu, ktorý úrad vypustil zo zoznamu relevantných trhov podľa § 16 ods. 3 určený významný podnik, rozhodnutie podľa odseku 1 a rozhodnutia vydané na základe tohto rozhodnutia strácajú platnosť dňom, kedy bolo rozhodnutie o zmene zoznamu relevantných trhov vyhlásené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Na záver úrad konštatuje, že trojkriteriálny test na veľkoobchodnom trhu č. 5 nie je splnený, a preto by predmetný trh nemal podliehať ex ante regulácii. Z uvedeného dôvodu **úrad navrhuje veľkoobchodný trh č. 5 vyňať z Rozhodnutia Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb zo dňa 6.10.2015, ktorým sa mení Rozhodnutie z 18.11.2014, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov.**

Tento dokument neobsahuje informácie označené ako predmet obchodného tajomstva.

v Bratislave, dňa 11. novembra 2015

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka
odboru ekonomickej regulácie